

Ki Kṛṣṇa?

E SZÁMUNK TÉMÁJA

HOL LELHETÜNK RÁ
A VALÓDI
BOLDOGSÁGRA?

HOGYAN ENGEDHETTE
MEG ISTEN?

MESTERSÉGES
ÉLŐLÉNYEK
ROBOTTESTBEN?

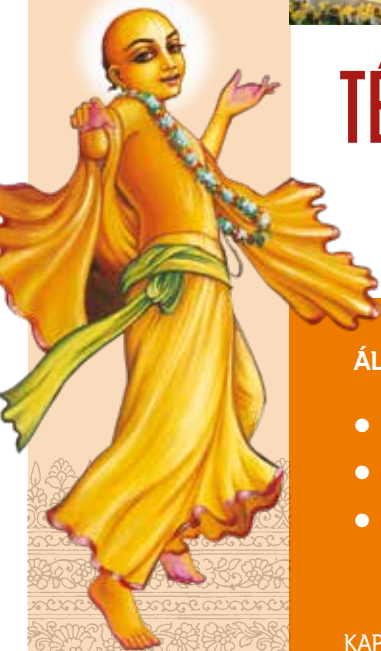
MINDEN AZONOS
KṚŚNÁVAL ÉS MÉGIS
KÜLÖNBÖZIK TŐLE

HARÉ KRISNA
TEPLOM

CÍMÜNK: 1039 BUDAPEST,

LEHEL UTCA 15-17.

(HÉV. CSILLAGHEGY MEGÁLLÓ –
A BATTYÁNY TÉRRE 20 PERCNYIRE)

TÉGED IS VÁR A LÉLEK PALOTÁJA!

Káprázatos környezetben, családi hangulatban várjuk vendégeinket. Lépj be India mesés világába!

ÁLLANDÓ PROGRAMJAINK

- Előadások, tanfolyamok
- Vega Kaland indiai főzőtanfolyam
- Vasárnaponként 15 órától vendégváró program tradicionális indiai zenével, filozófiai előadással

KAPCSOLAT:

+ 36 1/ 391-0435 vagy

+ 36 30/978-3669

Facebook: Lélek Palotája

SZERVEZETT LÁTOGATÁSOK

- **Egyénileg** a hét bármely napján
- **Csoportoknak:**
Választható kulturális programkínálattal
Bejelentkezés szükséges:
+36 30/978-3669
- **Iskolai osztályoknak:**
Kihelyezett rendkívüli óra
Bejelentkezés szükséges:
+36 30/978-3669

Iratkozz fel hírlevelünkre a www.lelekpalotaja.hu weboldalon!

Śrī Śrī Rādhā-Śyāmasundara

Krisna-völgy templomának oltárán

Ő Isteni Kegyelme

A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda

a Krisna-tudatú Hívők Nemzetközi Közösségének alapító *ācāryája*

Ő Isteni Kegyelme A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda (1896–1977) a *gauḍīya-vaiṣṇavizmus* ősi vallási hagyományát ismertette meg a nyugati világgal, Kṛṣṇa-tudat néven. 1966-ban alapította meg a Krisna-tudatú Hívők Nemzetközi Közösségét. Vezetésével a szervezet tíz év alatt *āśram*akkal, iskolákkal és farmközösségekkel rendelkező, világméretű misszióvá vált. Írásai a védikus filozófia, vallás, irodalom és kultúra igazi könyvtárát alkotják.

Tartalom

Az Istenség Legfelsőbb Személyisége
jelen van minden élőlényben 4

Exkluzív interjú Śrī Kṛṣṇával 6

Mesterséges élőlények robottestben? 10

Hol lelhetünk rá a valódi boldogságra? 14

Hogyan engedhette meg Isten? 18

Neked mit adott a Kṛṣṇa-tudat? 26

Kérdések és válaszok a Kṛṣṇa-tudatról 28

Minden azonos Kṛṣṇával és mégis
különbözik Tőle 30

Kṛṣṇa imádata Indiában 34

Lenni vagy nem lenni: az itt nem kérdés 38

Csodálatos Kṛṣṇa 40

Recept – Szabudana vada 42

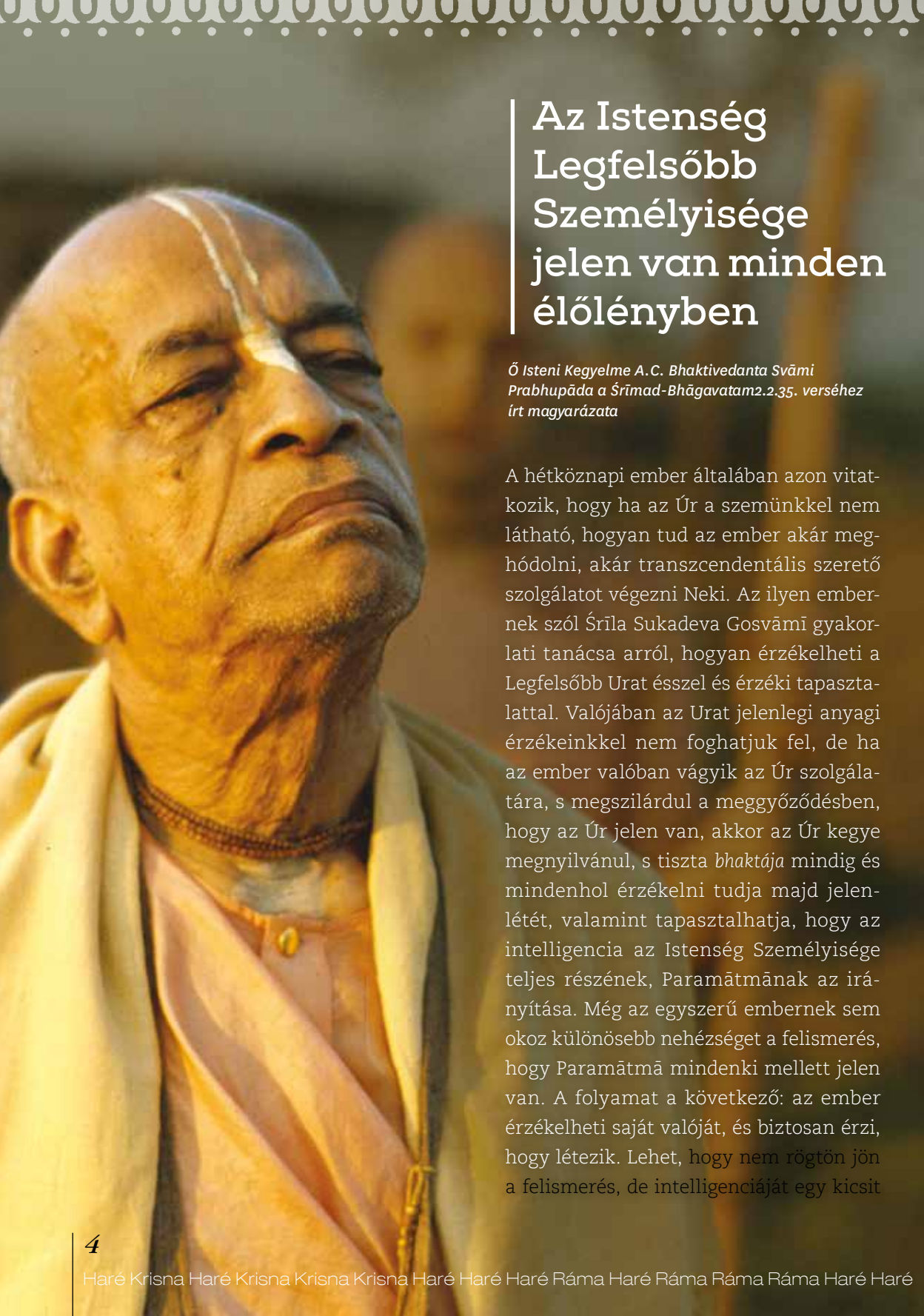

A LAP MUNKATÁRSAI: **Felelős kiadó:** Manorāma Dāsa; **Szerkesztő:** Hemāngi Devī Dāśī; **Olvasószerkesztő:** Gabhīra Dāsa; **Művészeti vezető:** Magyar Zsuzsanna; **Nyomdai előkészítés:** Sundara-rūpa Dāsa; **Fotók:** Kuṇjabihārī Devī Dāśī, Madirekṣaṇā Devī Dāśī, Nāma-ruci Dāsa, Pārtha Dāsa; www.fotolia.com; www.depositphotos.com.

KIADJA: a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége, 1039 Budapest, Lehel u. 15-17., Tel.: (1) 391-0435, E-mail: info@krisna.hu
© 2018 BBT International. Minden jog fenntartva. ISSN 1587-4362

A SZANSZKRIT SZAVAK KIEJTÉSE: A szavakat a diakritikus jelekkel bővített írásmód szerint írjuk át latin betűs formába, amely lehetővé teszi az olvasó számára a szavak helyes kiejtését. **ā** – mint az **á** az akác szóban (kétszer olyan hosszú, mint a rövid a); **e** – mint az **é** az élet szóban; **ī** – mint az **i** az így szóban; **o** – mint az **ó** az óra szóban; **ṛ** – mint a **ri** a karika szóban; **c** – mint a **cs** a cserép szóban; **ch, jh, dh** – mint a **cs** és a **h** együtt, a **dzs** és a **h** együtt valamint a **d** és a **h** együtt; **s** – mint az **sz** a szép szóban; **y** – mint a **j** a jég szóban. Tehát a Kṛṣṇa szót Krisnának, a Caitanya szót pedig Csaitanyjának ejtjük.

Az Istenség Legfelsőbb Személyisége jelen van minden élőlényben

*Ő Isteni Kegyelme A.C. Bhaktivedanta Svāmi
Prabhupāda a Śrīmad-Bhāgavatam 2.2.35. verséhez
írt magyarázata*

A hétköznapi ember általában azon vitakozik, hogy ha az Úr a szemünkkel nem látható, hogyan tud az ember akár meghódolni, akár transzcendentális szerető szolgálatot végezni Neki. Az ilyen embernek szól Śrīla Sukadeva Gosvāmī gyakorlati tanácsa arról, hogyan érzékelheti a Legfelsőbb Urat ésszel és érzéki tapasztalattal. Valójában az Urat jelenlegi anyagi érzékeinkkel nem foghatjuk fel, de ha az ember valóban vágyik az Úr szolgálatára, s megszilárdul a meggyőződésben, hogy az Úr jelen van, akkor az Úr kegye megnyilvánul, s tiszta *bhaktája* mindig és mindenhol érzékelni tudja majd jelenlétét, valamint tapasztalhatja, hogy az intelligencia az Istenség Személyisége teljes részének, Paramātmának az irányítása. Még az egyszerű embernek sem okoz különösebb nehézséget a felismerés, hogy Paramātmā mindenki mellett jelen van. A folyamat a következő: az ember érzékelheti saját valóját, és biztosan érzi, hogy létezik. Lehet, hogy nem rögtön jön a felismerés, de intelligenciáját egy kicsit

is használva rájöhet, hogy nem azonos a testtel. Érezheti, hogy a kéz, a láb, a fej, a haj és a végtagok mind testének szerves részei, de nem azonosíthatók az önvalóval. Ezért csupán az intelligencia segítségével meg tudja különböztetni és külön tudja választani az önvalót más dolgoktól, amelyeket lát. Az ebből adódó végkövetkeztetés tehát az, hogy az élőlény az, aki lát, legyen akár ember, akár állat, s ő látja maga körül a dolgokat. Különbség van tehát a látó és a látott között. Most intelligenciánkat egy kicsit használva azzal is egyetérthetünk, hogy az élőlény, aki hétköznapi látásával látja a dolgokat saját magán túl, nem rendelkezik azzal a képességgel, hogy függetlenül lásson vagy cselekedjen.

Minden közöséges tettünk és érzékelésünk az energia különféle formáitól függ, amelyeket a természettől kapunk különféle kombinációkban. Mind az érzékelő, mind a cselekvő érzékeinket, vagyis az öt fel fogó érzéket, (1) a hallás, (2) a tapintás, (3) a látás, (4) az ízlelés és (5) a szaglás érzékét, valamint az öt cselekvő érzékünket, (1) a kezet, (2) a lábat, (3) a beszéd, (4) a kiválasztás és (5) a szaporodás szerveit, valamint a három finom érzéket, (1) az elmét, (2) az intelligenciát és (3) az egót (összesen tizenhárom érzéket) mind a természet energiája durva és finom formáinak különböző elrendeződései hozzák létre. Ugyanilyen nyilvánvaló az is, hogy érzékelésünk tárgyai nem mások, mint a természet energiája által felvett formák kimeríthetetlen permutációi és kombinációi. Ez meggyőzően bizonyítja, hogy a közöséges élőlény nem rendelkezik független képességgel, hogy

érezkeljen vagy cselekedjen, s ahogy kétségtelenül érezzük, hogy a létünket feltételekhez köti a természet energiája, arra a végkövetkeztetésre juthatunk, hogy a lélek az, aki lát, az érzékek pedig az érzékelés tárgyaival együtt anyagiak. Az, hogy a látó lelki tulajdonságokkal rendelkezik, abban nyilvánul meg, hogy elégedetlen az anyagi feltételekhez kötött lét korlátai között. Ez a különbség a lélek és az anyag között.

Most intelligenciánk további segítségével elérkezhetünk arra a pontra, amikor elfogadjuk: a dolgok, amiket látunk, csak akkor lehetnek élők, ha valaki használja vagy irányítja az intelligenciát. Az intelligencia épp úgy irányítja az embert, mint feljebbvalói, s az élőlény nem láthat, nem mozoghat, nem ehethet, nem csinálhat semmit az intelligencia használata nélkül. Aki nem használja az intelligenciáját, az megtévelylik. Az élőlény tehát az intelligenciájától, vagy egy felsőbb lény irányításától függ. Ez az intelligencia mindent átható. Minden élőlény rendelkezik intelligenciával, és ez az intelligencia, mivel nem más, mint egy felsőbb tekintély irányítása, olyan, mint egy apa, aki tanácsokkal látja el a fiát. Ez a felsőbb tekintély, aki jelen van és ott lakozik minden élőlényben, a Felső Önvaló.

Exkluzív interjú Śrī Kṛṣṇával

Kṛṣṇa, az Istenség Legfelsőbb Személyisége 5300 évvel ezelőtt jelent meg egy Mathurā nevű városban, Indiában, amely megjelenése óta a hinduk legszentebb zarándokhelyévé változott. Gyermekéveit a közeli Vṛndāvanában töltötte, felnőttként Dvāraká városában herceggént élt. Részt vett a földtörténet legnagyobb csatájában Kurukṣetrán, ahol a csata előtt személyesen részesítette tanításban a jelenlévőket.

Kezdhetnénk azzal, hogy hogy is van ez. Emberként jelentél meg 5300 évvel ezelőtt, ugyanakkor mégsem ember voltál? Később el is hagytad ezt a világot, mégis jelen vagy benne...

Köszönöm a kérdést. Tudod, Én vagyok a teremtés eredeti forrása, és örök, lelki testtel rendelkezem. A ti emberi testeitek itt a Földön az Én tökéletes lelki formám anyagi, átmeneti utánpótlásai. Ti magatok pedig örök lelkek vagytok, akik ezeket a testeket mozgatjátok. Tehát az evilági emberi testek hasonlítanak az Én örök lelki testemhez, de halandók. Viszont amikor Én Magam alászállok az örök isteni birodalmamból, akkor a lelki testemet nem fedi be az anyag – egyszerűen csak láthatóvá válok egy ideig az emberi lények számára. Miután eltávozom innen, energiáim és kiterjedéseim révén – számotokra láthatatlanul – továbbra is mindenütt jelen vagyok a világban. Ahogy ti szoktatok mondani: „Isten mindent átható”.

A védikus szentírások szerint a lélek nem ennek a világnak a szüleménye, hanem csak átutazó. Az anyagi világi létet azonban áthatja a születés, a betegség és a halál. Mégis, miért van szükség erre az anyagi világra, ha ilyen kellemetlenségek is vannak benne?

Az anyagi világot azért teremtettem, mert voltak olyan parányi lelkek – például te is –, akik nem akartak az Én társaságomban élni a tökéletes lelki valóságban. Valójában megirigyelték isteni mivoltomat, és parányiságuk ellenére ők maguk akartak a legfelsőbbé, vagyis a dolgok irányítójává és élvezőjévé válni. Mi tehettem volna? Tiszteletben tartom a szabad akaratukat, ezért létre kellett számukra hoznom egy olyan világot, ahol csak rejtve vagyok jelen. Az általam említett kellemetlenségek azért hasznosak, mert előbb-utóbb ráébredeszenek benneteket, hogy nem a legjobb helyen vagytok: az igazi boldogságot csak akkor tudjátok újra meg tapasztalni, ha visszatértek Hozzám, és újra tapasztalhatjátok a kölcsönös lelki szeretet örömét.

Ha már a rossz dolgoknál tartunk... Miért hagyod, hogy annyi rossz történjen a világban?

Ahogy említettem, szabadságot biztosítottam nektek, ugyanakkor a szentírások formájában arról is tájékoztattalak, hogy milyen viselkedés milyen következményekkel jár. Ha figyelmen kívül hagyjátok az univerzum Általam adott „használati utasítását”, akkor az univerzum beépített törvényei miatt szenvedésekkel találkoztok, mint egy rossz gyerek, aki a figyelmeztetés ellenére belenyúl

a tűzbe. Hidd el, nekem fáj a legjobban, amikor fájdalmat okoztok magatoknak és egymásnak. De mit tehetek, ha nem követitek a jó tanácsot? Szóval visszakérdeznék: annyi segítségem ellenére miért engeditek – sőt, szánt szándékkal miért idézitek elő –, hogy annyi rossz történjen a világban?

A karma tana szerint tetteinkért mindig megkapjuk a jogos visszahatást. Ugyanakkor itt vagy Te is, aki egyengeted életünket. Életünk történései mennyire a saját döntéseink következménye?

Minden körülmény, amit az életedben tapasztaltál vagy most megélsz, pontosan a múltbeli tetteid következménye, beleértve az előző életeidet is. A cselekedetek hatása és ellenhatása – a karma – az univerzum legerősebb törvénye. Ebbe én általában nem szólok bele. Ha azonban valaki Felém fordul, a tanácsaim szerint él és ápolja Velem a kapcsolatot – például mantra-meditáció és imák formájában –, akkor személyesen belépek az életébe, és könnyítek a sorsán. Ezt ígértem a *Bhagavad-gītā*ban: aki átadja magát Nekem, azt megszabadítom múltbeli tettei következményeitől. Természetesen tartom a szavam.

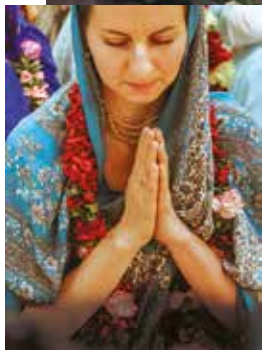
A világon több százmillió hindu él, de több milliárd ember más vallású. Ők Allahot, Jézust vagy Buddhát követik. Milyen kapcsolatban állsz ezekkel a személyekkel?

Sokféle névvel illettek Engem a történelem során, hiszen sokféle egyedülálló tulajdonsággal és képességgel rendelkezem. Bármilyen nyelven vagy néven szólít meg valaki, és bármilyen vallású, Én hallom a hangját, és kíváncsian figyelem, amit mond. Továbbá az idők során számtalan küldöttet menesztettem az anyagi világba emberi formában annak érdekében, hogy felvilágosítsák feledékeny embertársaikat. Ők az emberiség nagy lelki tanítói, akiknek a célja ugyanaz, mint nekem: felvilágosítani mindenkit, hogyan lehet megismerni és szeretni Engem, Istent.

A Bhagavad-gītában elég világosan lefektetted, hogy mik azok az életmódbeli elvek, amelyeknek a betartására szükség van, ha valaki vissza akar térni a lelki világba. Miért szükséges ez? Hiszen első olvasatra is rendkívül nehéznek tűnik. Miért kérsz ekkora áldozatot az emberektől?

Egy kábítószeres számára nagy áldozatnak tűnik lemondani a kábítószerről. Ugyanígy egy szennyezett tudatú ember számára nehéz lehet, hogy minimális erőszakkal étkezzen – vegetáriánusan –, hogy ne fogyasszon mámorítószereket, ne játsszon szerencsejátékokat, vagy hogy szabályozott, monogám párkapcsolatban éljen. Egy tisztább személy számára viszont ezek természetesek, a lelki gyakorlatokból származó öröm pedig bőven kárpótolja az úgynevezett érzéki örömek

nehézzé sokak számára, hogy megfelelő módon éljenek.

| Hogyan lehet Neked örömet okozni?

Ennek többféle szintje van. Először is azzal, hogy tudomást vesztek arról, hogy a világot nem ti teremtettétek, hanem hogy létezem Én, vagyis létezik egy végtelen hatalommal rendelkező lény, aki mindennek a birtokosa. Ha valaki ezt megértette, automatikusan hálássá válik, és viszonzni akarja a gondoskodásomat. Ha valaki akár egy kis levelet, virágot, vagy gyümölcsöt ajánl Nekem szeretettel, elfogadom azt. Cserébe egyre nagyobb lelki boldogsággal áldom meg az illetőt.

| A teremtés létrejöttékor számtalan formában kiterjeszted magad. Ha ezt

| nem tennéd, valójában magányos lennél? Létezik az Isten ősmagánya?

Magamban is elégedett vagyok, ezért a bölcsek éppen így is neveznek: átmáráma, vagyis „aki önmagában boldog”. Azonban szeretem fokozni a boldogságomat, ezért veszem körbe magam parányi kapcsolódó részeimmel, az élőlényekkel. Élvezem a szeretetüket, és határtalan örömet merítek abból is, amikor látom, milyen boldogok ők a társaságomban. Ezért sosem vagyok magányos; a lelki világban társaim milliárdjaival érzem jól magam.

Ugyanakkor minden egyes lélek nagyon hiányzik nekem, aki még itt az anyagi világban senyved. Legyetek biztosak benne, hogy mindig mellettetek vagyok, és alig várom, hogy közelebb jussatok Hozzám! Végtelenül szeretlek benneteket, és nagyon hiányoztok. Várom, hogy hazatérjete! Akár úgy gondolod, hogy elég jó az élet anyagi világban, akár úgy, hogy nem olyan jó, egy biztos: a legjobb otthon.

Mesterséges élőlények robottestben?

A világsajtó időről-időre felkapja a mesterséges intelligenciát (MI), azt, hogy a közeli jövőben olyan intelligens gépeket fognak gyártani, amelyek nem csak külsejükben hasonlítanak majd megtévesztően egy igazi emberre, de velük beszélgetve sem lehet majd megmondani, igazi vagy műemberrel van-e dolgunk.

Az MI már most is része az életünknek, tapasztalhatjuk, hogy az internetes böngészés közben személyre szabott hirdetések jelennek meg, egyes szolgáltatók telefonos felkeresésekor már szóban elmondhatjuk, miért jelentkezzünk, és a megfelelő ügyintézőhöz kapcsol a gép. Folyik már az önvezető autók tesztelése, rövidesen itt furikáznak majd körülöttünk. Az MI kérdése szorosan összefügg az élet mesterséges előállítására irányuló kísérletekkel, az ember – gép hib-

ridek létrehozásával és más ördögi ötletekkel.

A MÜEMBER TÖRTÉNETE

Igaz, hogy az MI most divatos téma, de évszázados, sőt, mondhatni évezreides előzményei vannak. Elég csak arra utalni, hogy a középkorban az alkímisták megpróbálták előállítani a *homunculus*t, a lombikból létrehozott emberkét, és már ott, akkor felmerültek komoly etikai kérdések. A *homunculus* előállítása nem sikerült, de annyira forró téma volt – különösen a XIX században –, amikor a biológia nagy fejlődésnek indult, minden ellentmondásával együtt, mint pl. a darwinizmus, hogy még maga Madách is foglalkozott vele zseniális színművében, az *Ember tragédiájában*. Művében lényegében máig érvényes választ adott a 12., Falanszter színben, melyben sok minden történik, többek között egy tudós a *homunculus*, a lombik-ember létrehozásán fáradozik. Azt mondja: „Mit gúnyolódtok, nem látjátok-é, Egy szikra kell csak, és életre jó?” – mire Ádám: „De azt a szikrát, azt honnan veszed?” A lényegre tapint Madách: a mesterségesen, anyagból előállított valamiből, mondjuk biológiai képződményből még mindig hiányzik valami, az a bizonyos szikra, ami igazán teszi az életet, és ez a lélek.

De nem kell a XIX. századig visszamenni, hiszen a '80-as évek második felében a mesterséges intelligencia már forró téma volt, szó volt arról, hogy –

többek között – a banki döntéshozatal is MI alkalmazásokkal automatizálják. Ebben az időben azonban kiderült, hogy az akkori számítástechnikai feldolgozási kapacitás kevés, másrészt pedig nem voltak meg a szükséges adatok. A csalódás miatt akkor egy időre lekerült a tömegeknek szánt újságok oldalairól ez a téma.

Azóta a számítógépek kapacitása drámaian megnőtt. A 30 évvel ezelőttihez képest az időjárási előrejelzés sokkal pontosabbá vált: nem csak nagyobb biztonsággal tudják megmondani, hogy mikor, milyen idő lesz, hanem egyre kisebb helyekre nézve tudnak pontosabb előrejelzést adni. Ennek egyik oka, hogy jelentősen megnőtt a számítógépes kapacitás, másrészt sokkal több információ áll rendelkezésre. Javultak az előrejelzési algoritmusok is.

DEHÁT MI IS AZ AZ INTELLIGENCIA?

Az intelligenciával kapcsolatban rengeteg meghatározás létezik, az egyik legszellemesebb szerint intelligencia az, amit az intelligenciatesztek mérnek. Hát ez nem sokat árul el az intelligenciáról. Az Oxford Dictionary meghatározása szerint az intelligencia az a képesség, hogy tudást és készségeket szerezzünk és alkalmazzunk. Nem véletlen azonban, hogy ekkora bizonytalanság van még a pszichológiai szakirodalomban is az intelligenciával kapcsolatban: a sok bizonytalanság azért van, mert a psi-

chológia nem foglalkozik az egyén teljes-
ségével – vagy azért, mert nem képes rá
vagy azért, mert leszűkíti tanulmánya
tárgyát az érzékek segítségével megfi-
gyelhető finom fizikai testre.

A *Bhagavad-gītā* szerint a megteste-
sült élőlény az öt durva fizikai elemből
(föld, víz, levegő, tűz, éter), valamint a
finom fizikai testből (elme, intelligencia,
hamis ego) áll. Mindezek felett áll azon-
ban a valódi önvaló, a halhatatlan lélek.
Az intelligencia tehát a nyolc anyagi
elem közül az egyik finom fizikai elem.
Az intelligencia a Felsőlélek kegyéből
az érzékekkel összekapcsolódva szerez
ismereteket a környező valóságról.

LEHET-E EGY ROBOTNAK SZABAD AKARATA?

Kṛṣṇa a *Bhagavad-gītā* 7. fejezetében kije-
lenti: „Felsőlélekként mindenki szívében
ott lakozom.” Ugyanakkor a testben ott
van a lélek, aki valójában vagyunk, és ez
a test csak azért működik, azért mozog,
mert benne van a lélek. Nyilvánvaló
tapasztalat, hogy amikor a lélek elhagyja
a testet, az utóbbi megszűnik működni
és felbomlik. Ezt hívják úgy, hogy halál.
Valójában ez nem helyes kifejezés, mert a
lélek halhatatlan, és megy tovább a finom
fizikai testtel együtt, a test pedig soha-
sem élt, mert csak egy biológiai gépezet.

Itt jutunk el a mesterséges intelligenci-
ával kapcsolatos húhó lényegéhez: a mes-
terséges intelligencia csak a durva fizikai
szinten képes másolni az élőlényt, az

embert, és ez a durva fizikai szint körül-
belül annyira tükrözi az ember teljes
személyiségét, mint mondjuk amennyire
egy térkép megjeleníti a tájat. Nyilván-
való, hogy egy táj sokkal több, mint amit
a térképen fel lehet tüntetni, ugyanígy
egy személy, azaz a lélek, a finom fizikai
testtel együtt sokkal összetettebb, hogy-
sem ezek az úgynevezett mesterséges
intelligencia gépek le tudnák másolni.

Nem kell, hogy túlságosan megilletőd-
jünk attól, hogy egy MI alkalmazás meg-
tudja verni a sakk világbajnokait: attól,
hogy egy puskagolyó sokkal gyorsabban
tud haladni, egy fényképezőgép sokkal
több részletet tud rögzíteni, egy daru sok-
kal nagyobb terhet tud felemelni, mint
egy ember, még nem gondoljuk, hogy
összességében lepipáltak bennünket.

Fontos figyelembe venni, hogy még a
lélek jelenléte sem lenne elegendő ahhoz,
hogy a test működjön. A lélek, tehát a
szabad akarattal, vágyakkal rendelkező
személy és a finom fizikai, illetve durva
fizikai test között van egy interfész: a
Felsőlélek, ami voltaképpen Istennek a
személyes jelenléte. A *Bhagavad-gītā*-ban
Kṛṣṇa ezt is kijelenti (BG. 13.23): „Ebben
a testben van egy másik, egy transzcen-
dentális élvező is – az Úr, a legfelsőbb
birtokos, aki felülvigyzóként és enge-

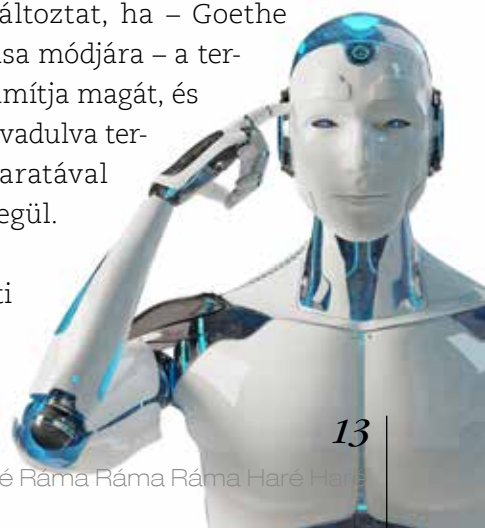
délyezőként létezik, s akit Felsőlélekként ismernek.” Tehát minden apró cselekedetünkönél kulcsszerepe van Magának Istennek, Aki ezt engedi megtörténni. Ez a jelenség teljesen hiányzik ezekből a gépekből. Ugyanakkor minden élőlénynek vannak vágyai, amiről tudomása van a Felsőléleknek, hiszen ott van a szívünkben, és bizonyos feltételek megléte esetén teljesíti ezeket a vágyakat a durva fizikai testen keresztül. Egy MI alkalmazásban nincsen lélek. Ami a külvilág számára érzékelhető, azt nagyon jól lehet szimulálni. Egy géppel is lehet beszélgetni, be lehet programozni a nyelvtani szabályokat, beszédszintetizátorral meg lehet szólaltatni a válaszmondatokat, de ez még nem jelenti azt, hogy van *valaki*, aki ezt érti és aki megéli ezt a beszélgetést vagy cselekvést.

MI A HAJTÓEREJE A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA FEJLESZTÉSÉNEK? MINEK ÖLNEK BELE ANNYI MILLIÁRDOT?

Az MI fejlesztését nem csak az motiválja, hogy általa hatékonyabbá lehet tenni egyes gazdasági folyamatokat, vagy kényelmesebbé lehet tenni a mindennapi életet, megvalósítva az elektronikus terület-terület asztalkámat, ahol a hűtőszekrény magától adja fel a rendelést, ha fogytán a tartós tej. A háttérben nagyon súlyos dolog van: egyesek mesterséges intelligenciával irányított *fegyvereket* akarnak gyártani. Kétségtelen,

hogy embereket is el lehet úgy vadítani, hogy fanatikus gyilkológépeket lehessen belőlük felállítani: példa erre sajnos bőségesen van a közelmúltból és a jelenből is, például a balkáni háború az 1990-es években, vagy a Szíriában folyó vérengzés. Egyeseknek azonban még ez sem elég, és olyan fegyvereket akarnak gyártani, amelyeknek végképp nincsenek érzelmei. Ez a lényege a MI-nek, hogy nincs olyan *személy*, aki megéli, ami történik. Ezekkel a gépekkel még a közelmúlt példánál is szörnyűbb háborúkat lehet majd vívni. Ugyanakkor jó lesz az illetékeseknek észben tartani, hogy bármennyire is igyekeznek elválasztani, eltávolítani egymástól a robotot és az akarattal rendelkező irányítóját, a karma törvénye, Isten előtt nem lehet elködösíteni, hogy ki az, aki a robotnak az utasításokat adja, illetve ki az, akinek az akaratát, a szándékait az MI alkalmazás algoritmusai visszatükrözik. Még ha a gép képes is arra, hog akár a hardverjét is áttervezze, akkor is a gép ‘tettei’ nem a gép, hanem az ember akaratát teljesítik, és az ember lesz felelős értük. Ezen az sem változtat, ha – Goethe Bűvészinasa módjára – a tervező elszámítja magát, és a gép megvadulva tervezője akaratával szembeszegül.

Madhupati
Dāsa

Hol lelhetünk rá a valódi boldogságra?

Mi az, ami hosszantartó boldogságot okoz?

Ez egy örök kérdés. Napjainkban egyre inkább: aggodaloműző és antidepresszszáns gyógyszereket szedünk a stressz ellen, aggodalommal teli gondolatok gyötörnek bennünket, és elhatalmasodik rajtunk a depresszió. Miért? Mert a boldogságot keressük. Mert természetünk-nél fogva öröme vágyunk.

Noha politikai vagy vallási szempontból, tudományos felfogás, gyógykezelések, pénzügyi tervezés, gyermeknevelés és még oly sok terület tekintetében különbözünk egymástól – abban egyöntetűen egyetérthetünk, hogy van bennünk valami, ami közös, méghozzá az, hogy mindannyian a boldogságot kutatjuk. Minden tettünk, akár tudatosak vagyunk róla, akár nem, arra irányul, hogy biztosítsuk a boldogságunkat akár a jelenre, akár a jövőre vonatkozóan. Ahhoz, hogy megértsük, hogyan lelhetünk rá a hosszantartó boldogságra, először is tisztában kell lennünk azzal, hogy mi is a valódi boldogság.

Lehet, hogy rossz helyen keressük?

Egy olyan világban, ami tele van feszültséggel és stresszel, vitákkal és küzdelemmel, a boldogságot az anyagban próbáltuk megtalálni. Az igazság azonban az, hogy az anyagi dolgok nem fog-nak tudni hosszantartó boldogságot nyújtani számunkra, és anyagi megoldások, mint például az aggodalom vagy

a depresszió kezelésére szolgáló gyógyszer-ek sem képesek elűzni a boldogtalanságot. Ennek az az oka, hogy az anyag átmeneti; az anyagi elemek ma még jelen vannak, holnapra azonban már eltűnnek. Az anyagon keresztül elért boldogság tehát (jó állás, nagy ház, pénz, üdülés, stb.) szintén átmeneti – ma és még egy ideig rendelkezésre áll, aztán eltűnik.

A *Bhagavad-gītā* szerint, mely a lélekről szóló irányadó filozófiai értekezés, örök-kévaló lelki lények vagyunk. A 2. fejezet 20. verse így szól: „A lélek nem ismer sem születést, sem halált. Soha nem keletkezett, nem most jön létre, és a jövőben sem fog megszületni. Születetlen, örök-kévaló, mindig létező és ősi, s ha a testet meg is ölik, ő akkor pusztul el.”

Tiszta szellemi lelkek vagyunk, amit a *Gītā* úgy nevez, hogy *jīva* vagy *ātmā*. A probléma tehát az, hogy örökkévaló lélekként a változatlan, bizonytalan és múló világban keressük a megnyugvást. Homokra építjük a várunkat, kedves barátom.

Vajon az önmegvalósítás rámutathat, hogyan érhetjük el a valódi boldogságot?

Amire a legmélyebben vágyódunk az az a boldogság, amit a Legfelsőbb, az Úr társaságában élvezünk. A világ összes főbb szentírása megerősíti ezt. Hogy ez miért van így? A Legfelsőbb a mi lelki forrásunk, és ha újra hozzákapcsolódunk a forráshoz (a jóga folyamatán keresztül), az nem csak hogy természetes érzés, de

örömet is okoz számunkra. A szívünket anyagi dolgokra és kapcsolatokra pazaroltuk, de figyelmen kívül hagytuk azt a kapcsolatot, ami valójában fenntartható boldogságot biztosíthat számunkra.

Hogyan kapcsolódjunk olyasvalakihez, aki annyira távol van tőlünk?

Mondhatjuk azt, hogy: „Az Úrhoz kapcsolódni lehetetlen, mivel Isten annyira messze van.” Való igaz; mi az anyagi világban vagyunk, a Legfelsőbb pedig a lelki világban. de az Ő kegyéből a Legfelsőbb is közel kerülhet. Hogyan lehet közel hozzánk? A védikus irodalom és az azt követő szent tanítók fenntartják, hogy az Úr jelen van a Szent Neve hangjában. Az Úr valójában nem különbözik a nevétől. Az anyagi világban egy tárgy különbözik a nevétől. Az én lelki tanítómesterem, A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda azt a példát használta, hogy ha szomjasak vagyunk, és azt a szót ismételtetjük, hogy „víz, víz, víz”, még nem múlik a szomjunk. A lelki vagy abszolút szinten azonban a név és a tárgy, amire az adott név utal, ugyanazok. Amikor Isten neveit énekeljük, közvetlen kapcsolatba kerülünk Istennel, aki a legboldogabb személy a leírások szerint. Amikor a legboldogabb személlyel kapcsolatba kerülünk, különleges dolog történik: mi is boldogok leszünk.

A nyugati felfogás szerint Istent gyakran ábrázolják idős, őszhajú alakként,

aki fenntartja és biztosítja az emberiség rendjét. A védikus írások viszont úgy számolnak be Róla, hogy noha Isten a legidősebb lény, Ő ugyanakkor a legfiatalabb is egyben – a leírás szerint örökké fiatal. Lelki testtel rendelkezik, ami örökké ifjú és szüntelenül örömteli.

Keresd hát Isten társaságát és magad is boldog leszel.

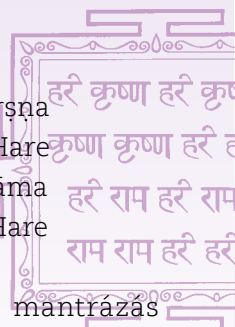
A mantrázás boldoggá tesz?

Az ősi védikus szentírások azt tanácsolják, hogy kövessük a *kīrtanam*, vagyis a Hare Kṛṣṇa *mahā-mantra* éneklésének folyamatát, ami a legkönnyebb és legörömtelibb útja annak, hogy felébresztjük az Isten iránti szeretetünket ebben a korban.

Hare Kṛṣṇa Hare Kṛṣṇa
Kṛṣṇa Kṛṣṇa Hare Hare
Hare Rāma Hare Rāma
Rāma Rāma Hare Hare

Szkeptikus vagy? Noha a mantrázás Indiából ered, nem csak azokra érvényes, akik Indiában születtek. A világon minden emberre érvényes. A teremtésben minden lény Isten családjának tagja. Láthatjuk bárhol a világon, hogy akik mantráznak, valamennyien érzik a mantra felemelő, örömteli hatását, amennyiben nyitott elmével végzik azt.

A Kṛṣṇa név a Legfelsőbb nem szektáriánus neve. Pusztán arra a megértésre utal, hogy a Legfelsőbb a Mindenkit

Vonzó Lény, aki végtelenül vonzó minden élőlény számára. A Kṛṣṇa név önmagában is vonzó, és magában foglalja a Legfelsőbb minden egyéb nevét.

Mindeközben a Rāma szó „minden boldogság forrására” utal. Ha függetlenül próbáljuk megtalálni a boldogságot ebben a világban, csupán pillanatnyi boldogságot vagy öröm-epizódokat fogunk találni, ami bizonyos mértékig gyötrellemmel és szenvedéssel fog keveredni, különösképp amikor véget ér. Ám ha megérintjük az öröm forrását, Magát a Legfelsőbbet, akkor a határtalan öröm forrásához kapcsolódunk.

Végül pedig a Hare szó a Legfelsőbb energiájára utal. Amikor mantrázunk, azt kérjük, hogy hadd szolgáljuk Kṛṣṇát és Kṛṣṇa energiáját. Elfordulunk e világ

átmeneti és bizonytalan természetétől, attól, hogy kizárólag az érzékeinket, a testünket és az elménket szolgáljuk, és odafordulunk afelé a kapcsolat felé, ami a Legfelsőbbhöz köt bennünket a hoszszantartó boldogság birodalmában.

Csak napi pár perc, és magad is megtapasztalhatod, énekelj a mahā-mantrát. Kapcsolódj minden öröm forrásához.

Egy dolog biztos: ha nem próbálsz ki, sosem fogod megtapasztalni a mantrázás pozitív hatását. Mit veszíthetsz? Ahogy a lelki tanítómesterem, A.C. Bhaktivedanta Swami is mindig mondta: „Mantrázz és légy boldog!”

Indradyumna Swami

Hogyan engedhette meg Isten?

Ateisták és hívők egyaránt felteszik ezt kérdést, amit két kérdésként is megfogalmazhatunk. Egyrészt kíváncsiak vagyunk, hogy mi miért történik velünk, másrészt pedig tudni szeretnénk, hogy miért kell szenvedést tapasztalnunk. Azt mondják a bölcsek, azért támadnak bennünk kétségek Isten jóakaratával kapcsolatban, mert helytelen képet alkottunk Róla és rólunk, lelkéről, vagy pedig azért, mert nem tudjuk azt, hogy minek a színtere ez a világ.

■ Istent és szerves parányi részeit, a lelkeket is cselekvő természet jellemzi. Nem csak neki, nekünk is van szabad akaratumk, és ebből kifolyólag bármire törekedhetünk, amire csak akarunk. Isten nem akadályoz meg minket ebben. Épp ennek a színtere ez a világ, amit a Védák anyagi világnak neveznek. Ez a hely az önző érdekek világa. Bármilyen nemes vagy alantas vágyra szert tehetünk, de Isten törvényei alapján kell élnünk itt is: minden tettünknek lesz egy ugyanakkora, minket érintő következménye. Ezt mondja ki a *karma* törvénye. Ez tehát azt jelenti egy másik megfogalmazásban, hogy minden, amit másokkal teszünk, velünk is megtörténik. Nem véletlen tehát, hogy a régmúlt idők nagy tanítói óva intettek minket attól, hogy ártsunk másoknak. Jézus például egy alkalommal ekképpen tanította az egybegyűlteket: „Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük.”

Ha megfigyeljük magunkat, tapasztalhatjuk, hogy vágyunk az igazsággosságra, és ez a *karma* törvényére emlékeztethet minket halványan. Persze amit mi igazságosnak hiszünk, az relatív, de amit Isten igazságosnak vél, az abszolút igazság. Ne érdemes tehát túlságosan lelkesednünk azért, hogy igazságot szolgáltassunk másoknak, inkább bízzuk ezt a világ erőire. Az anyagi világ törvényei mindenkit felelősségre vonnak előbb vagy utóbb.

A *Bhagavad-gītā*, India szentírása tartalmazza Kṛṣṇa és barátja, Arjuna beszélgetését, ebben hangzanak el a következők: „Az élőlények ebben a feltételekhez kötött világban az én örökkévaló, szerves parányi részeim. Feltételekhez kötött létük miatt küzdelmes harcot vívnak a hat érzékkel, melyhez az elme is hozzátartozik.” (BG 15.7) A feltételekhez kötöttségünket éppen a *karma* törvénye hozza létre. Ezért nagyon sok Indiából származó vallás és spirituális folyamat tartalmaz olyan gyakorlatokat, melyeket elvégezve megszabadulhatunk a *karma* kötelekeitől és felszabadultan élhetünk.

Ezt a világot a védikus terminológia nem csak átmenetinek, hanem a szenvedés birodalmának is nevezi. Folyamatosan kapcsolatban vagyunk a környezetünkkel, ezért állandóan örömet, vagy szenvedést rejtő tapasztalatok érkeznek hozzánk. Egy ideig örömet meríthetünk valamiből, de aztán változik a világ és elszakadunk örömünk forrásától. Az átmenetiség elkerülhetetlen következménye a szenvedés. A szenvedés

dés megléte egyszerűen csak ennek a világnak a velejárója, semmi több.

India bölcsességekkel teli szentírásai ezért arra figyelmeztetnek bennünket, hogy ez a világ nem egy nyugodt és kellemes hely. Egyrészt küzdenünk kell az életben maradásunkért, másrészt pedig hiábavalóan vágyunk az állandó boldogságra. Sőt olyan örömben lehet csak részünk, amiért cserébe sok szenvedést el kell viselnünk. Van azonban az anyagnál magasabb rendű boldogság is. Kṛṣṇa ezért a következőkről tájékoztat minket: „Miután elérték engem a nagy lelkek, az odaadó yogik soha többé nem térnek vissza ebbe az átmeneti, szenvedésekkel teli világba, mert már elérték a legfelsőbb tökéletességet.” (*Bhagavad-gītā* 8.15.)

Az első lépés efelé a tökéletesség felé az, ha mindenért felelősséget vállalunk, ami velünk történik. Ekkor, elfogadva a sorsunkat, vagyis karmánkat, egy nemezebb életre törekedve nyilvánvalóvá válhat számunkra, hogy Isten állandóan jót akar nekünk. A következőképpen ír erről a tapasztalatról a *Bhagavad-gītā*: „Aki tudja, hogy én vagyok az összes élőlény jóakarója és jótevője, az megszabadul az anyagi szenvedésektől és eléri a békét.” (BG 5.29.)

Minden ősi szentírás egyetért abban, hogy semmi sem történik Isten jóváhagyása nélkül. Jóváhagyja a karmánk által kiérdemelt eseményeket, de csak azért, hogy megadja nekünk a lehetőséget, hogy tanuljunk a tetteinkből. Mert

nem fog helyettünk felelősséget vállalni a tetteink következményére, de képes bármilyen támogatást megadni annak, aki önző érdekeit feladva tökéletessé szeretné tenni az életét.

Isten senkit nem kényszerített arra, hogy szenvedésben éljen, hiszen mindenkinek a jóakarója: Ő maga az öröm forrása és minden őszinte léleknek megadja annak a lehetőségét, hogy közvetlen kapcsolatba kerüljön vele. Ha mégis egy tőle független életre vágyunk, itt élhetünk az anyagi világban és eközben részünk lehet mindabban, amit tetteink alapján szabad akaratunkból kifolyólag megérdemlünk. Ő azonban azt szeretné, hogy vele együttműködve éljünk, mert amit Ő akar, az mindenkinek az elégedettségére válik. Így cselekedve fokozatosan magunk mögött hagyhatjuk az átmeneti világ szenvedéseit és elkezdhetjük valódi, örömteli életünket.

Nagy Gábor

Bhīṣmadeva eltávozása az Úr Kṛṣṇa jelenlétében

Ötezer évvel ezelőtt járunk az időben, Indiában, Naimiṣāraṇya szent erdejében. A bölcsek érdeklődve ülik körül a legidősebb szentet, Sūta Gosvāmīt, hogy az élet értelméről és Isten dicsőségéről halljanak tőle. Arra is kíváncsiak, melyik a legtokéletesebb vallás, és mi az a folyamat, mely által az ember biztosan megszabadulhat a földi lét kötelékeitől. Sūta Gosvāmī megköszöni a bölcsek kérdéseit, és hosszú válaszba kezd, az alapján, amit lelki tanítómesterétől, Śukadeva Gosvāmītól tanult.

ELSŐ ÉNEK, KILENCEDIK FEJEZET

44. VERS

सम्पद्यमानमाज्ञाय भीष्मं ब्रह्मणि निष्कले ।
सर्वे बभूवुस्ते तूष्णीं वयांसिव दिनात्यये ॥ ४४ ॥

*sampadyamānam ājñāya bhīṣmaṁ brahmaṇi niṣkale
sarve babhūvus te tūṣṇīm vayāṁsīva dinātyaye*

sampadyamānam – belemerülve; *ājñāya* – miután ezt megtudta; *bhīṣmaṁ* – Śrī Bhīṣmadeváról; *brahmaṇi* – a Legfelsőbb Abszolútba; *niṣkale* – határtalan; *sarve* – a jelenlévők; *babhūvuḥ te* – mindannyian; *tūṣṇīm* –

elcsöndesedtek; *vayāṁsi iva* – mint a madarak; *dinātyaye* – a nap végén.

A jelenlévők megértették, hogy Bhīṣmadeva a Legfelsőbb Abszolút határtalan örökkévalóságába merült, s mindnyájan elnémultak, akár alkonyatkor a madarak.

MAGYARÁZAT: A Legfelsőbb Abszolút határtalan örökkévalóságába belépni vagy abban elmerülni azt jelenti, hogy belépünk az élőlény eredeti otthonába. Az élőlények mind az Abszolút Istenség Személyiségének szerves alkotórészei, ezért mind örök kapcsolatban állnak Vele, mint szolga és szolgált. Az Urat minden szerves része szolgálja, ahogyan a teljes gépezetet szolgálják alkatrészei. Azok az alkatrészek, amelyeket eltávolítottak a gépből, az egészből, többé már nem fontosak. Hasonlóan az Abszolút bármely szerves része, amely eltávolodott az Úr szolgálatától, haszontalan. Az anyagi világba került élőlények a legfelsőbb egészből levált szerves részek, s többé már nem olyan fontosak, mint az eredeti szerves részek. Vannak azonban az egységbe jobban beletartozó, örökké felszabadult élőlények.

Az Úr Durgā-śaktinak nevezett anyagi energiája – vagyis a börtön igazgatója – ügyel a levált szerves részekre, akiknek így az anyagi természet törvényeinek irányítása alatt a feltételekhez kötött életen kell keresztülmenniük. Amikor az élőlényben ez tudatosul, megpróbál hazajutni, vissza Istenhez, s így lelki ösztönzése megkezdődik. Ezt a lelki késztetést *brahma-jijñāsának* nevezik, vagyis érdeklődésnek a Brahmanról. Elsődlegesen ez a *brahma-jijñāsa* a tudás, a lemondás és

az Úrnak végzett odaadó szolgálat által válik sikeressé. A *jñāna*, azaz a Brahmanról szóló tudás azt jelenti: mindent tudni Brahmanról, a Legfelsőbből. A lemondás nem más, mint eltávolodás az anyagi ragaszkodástól, az odaadó szolgálat pedig az újjáéledést jelenti, az élőlény eredeti helyzetének gyakorlásával. A sikert elért élőlényeket, akik beléphetnek az Abszolút birodalmába, *jñāniknak*, *yogīknak* és *bhaktáknak* hívják. A *jñānik* és a *yogī* a Legfelsőbb imperszonalista sugárzásába hatolnak, míg a *bhakták* a Vaikuṇṭhaként ismert lelki bolygókra kerülnek. Ezek a lelki bolygók a Legfelsőbb Úr mint Nārāyaṇa uralkodik, és az egészséges, feltételekhez nem kötött élőlények ott élnek, odaadón szolgálva az Urat, a szolgál, a barát, a szülő vagy a kedves szerepében. Ott a feltételekhez nem kötött élőlények teljes szabadságban élvezik az életet az Úrral, míg az imperszonalista *jñānik* és *yogī* a Vaikuṇṭha bolygók ragyogó, személytelen sugárzásába hatolnak. A Vaikuṇṭha bolygók oly sugárzóak, mint a nap, és sugaraikat nevezik *brahmajyotinak*. A *brahmajyoti* korlátlanul terjed, s az anyagi világ nem más, mint e *brahmajyoti* jelentéktelen részletének befedett része. Ez a befedés ideiglenes, ezért csupán egyfajta illúzió.

Bhīṣmadeva, az Úr tiszta *bhaktája* belépett a lelki birodalomba a Vaikuṇṭha bolygók egyikén, ahol az Úr Pārtha-sārathi örök formájában uralkodik a feltételekhez nem kötött élőlények fölött, akik szüntelenül az Urat szolgálják. Bhīṣmadeva esetében az a szeretet és ragaszkodás mutatkozik meg, amely az Urat és *bhaktáját* összeköti. Bhīṣmadeva sohasem felejtette el az Úr transzcendentális Pārtha-sārathi formáját, az Úr pedig személyesen jelen volt, amikor Bhīṣmadeva a transzcendentális világba távozott. Ez az élet legmagasabb rendű tökéletessége.

45. VERS

तत्र दुन्दुभयो नेदुर्देवमानववादिताः ।

शशंसुः साधवो राज्ञां स्वात्पेतुः पुष्पवृष्टयः ॥ ४५ ॥

tatra dundubhayaṇ nedur deva-mānava-vāditāḥ śaśaṁsuḥ sādhaḥvō rājñāṁ khāt petuḥ puṣpa-vṛṣṭayaḥ

tatra – ezután; *dundubhayaḥ* – dobok; *neduḥ* – hangzottak; *deva* – más bolygók félistenei; *mānava* – emberek minden országból; *vāditāḥ* – ütvé; *śaśaṁsuḥ* – dicsőítve; *sādhaḥvāḥ* – becsületes; *rājñāṁ* – a királyi rend által; *khāt* – az égből; *petuḥ* – esni kezdett; *puṣpa-vṛṣṭayaḥ* – virágese.

Ezután tiszteletük jeléül mind az emberek, mind a félistenek megszólaltatták dobjaikat, a derék királyi rend tagjai pedig tiszteletüket és megbecsülésüket fejezték ki. Az égből virágese hullott.

MAGYARÁZAT: Bhīṣmadevát az emberek és a félistenek egyaránt tisztelték. Az emberi lények a földön és a hasonló bolygókon, a Bhūr és Bhuvar bolygócsoporthoz tartoznak, míg a félistenek a Svar bolygókon, a mennyi bolygókon. Valamennyien mint nagy harcost és az Úr kiváló *bhaktáját* ismerték Bhīṣmadevát. *Mahājāna* volt (azaz hiteles tekintély), így egyenlő szinten állt Brahmával, Nārādával és Śivával, annak ellenére, hogy ember volt. A hatalmas félistenekkel egyenrangú tulajdonságokra csakis a lelki tökéletesség elérésével lehet szert tenni. Bhīṣmadevát tehát az egész univerzumban ismerték. Az ő idejében a bolygók közötti utazásokat finomabb módszerekkel bonyolították le, mint a mechanikus űrhajó hiábavaló törekvései. Amikor a távoli bolygók tudomást szereztek Bhīṣmadeva eltávozásáról, a felsőbb bolygók minden lakója, akárcsak a föld lakói mind virágese szórtak, hogy kifejezzék tiszteletüket az eltávozott nagy személyiség iránt. A mennyekből hulló virágese a nagy félistenek elismerésének jele, és sohasem szabad ahhoz hasonlítani, mint amikor egy halott testet feldíszítenek. Bhīṣmadeva teste elvesztette anyagi hatását, mert lelki megvalósítással lett teli, így teste lelkivé vált, ugyanúgy, ahogyan a vas is vörösen izzóvá változik, amikor a tűzzel kerül kapcsolatba. Egy teljesen önmegvalósított lélek testét ezért nem szabad anyaginak tekintenünk. E lelki testek számára különleges szertartásokat mutatnak be. A tiszteletet és az elismerést, amelyben Bhīṣmadevát részesítették, sohasem szabad utánozni, mint ahogyan az úgynevezett *jayantī* ceremónia végrehajtása vált divattá minden közösséges ember esetében. A hiteles *śāstrák* szerint a *jayantī* ceremónia, ha egy közösséges embernek mutatják be, bármilyen kiemelkedő is legyen az illető anyagi szempontból, sértés az Úr ellen, mert a *jayantī* csakis azon a napon szabad bemutatni, amikor az Úr megjelenik a földön. Bhīṣmadeva egyedülálló volt tetteiben, és távozása Isten birodalmába szintén az.

46. VERS

तस्य निर्हरणादीनि सम्परेतस्य भार्गव ।

युधिष्ठिरः कारयित्वा मुहूर्तं दुःखितोऽभवत् ॥ ४६ ॥

tasya nirharaṇādīni samparetasya bhārgava yudhiṣṭhirah kārayitvā muhūrtam duḥkhito 'bhavat

tasya – az övé; *nirharaṇa-ādīni* – temetési szertartás; *samparetasya* – a halott test; *bhārgava* – óh, Bhrgu leszármazottja; *yudhiṣṭhiraḥ* – Yudhiṣṭhira Mahārāja; *kārayitvā* – végrehajtva; *muhūrtam* – egy pillanatra; *duḥkhiṭaḥ* – szomorú; *abhavat* – lett.

Óh, Bhrgu leszármazottja [Śaunaka]! Miután elvégezték a temetési szertartást Bhīšmadeva holtteste fölött, Yudhiṣṭhira Mahāráját egy rövid időre előntötte a bánat.

MAGYARÁZAT: Bhīšmadeva nemcsak Yudhiṣṭhira Mahārāja családjának kimagasló vezetője, hanem nagy filozófus, s egyben Yudhiṣṭhira Mahārájának, fivéreinek és anyjuknak barátja is volt. Mióta Pāṇḍu Mahārāja, a Yudhiṣṭhira Mahārāja vezette öt fivér apja meghalt, Bhīšmadeva volt a Pāṇḍavák legszeretőbb nagyapja, s özvegy menyje, Kuntīdevī támasza. Dhṛtarāṣṭrának, Yudhiṣṭhira Mahārāja idősebb nagybátyjának kellett volna gondoskodnia róluk, ő azonban jobban szeretette száz fiát, akiknek élen Duryodhana állt. Végül összeesküvést szöttek, hogy az öt apa nélküli fivért megfosszák jogos követelésüktől, Hastināpura trónjától. Nagy összeesküvés volt ez, amely az uralkodói palotákban gyakorta előfordult. Az öt fivért végül a vadonba száműzték. Bhīšmadeva azonban mindig őszintén együttérző jóakarója, nagyapja, barátja és filozófusa volt Yudhiṣṭhira Mahārájának, életének utolsó pillanatáig. Nagyon boldogan halt meg, hogy láthatta Yudhiṣṭhira Mahāráját a trónon, másképpen már régen elhagytá volna anyagi testét, ahelyett hogy a Pāṇḍavák meg nem érdemelt szenvedései miatt lelki gyötrelmekből szenvedjen ő is. Csupán a megfelelő pillanatra várt, mert biztos volt benne, hogy Pāṇḍu fiai győztesen kerülnek ki a kuruksetrai csatából, hiszen az Úr Śrī Kṛṣṇa volt védelmezőjük. Az Úr *bhaktája* volt, így hát tudta, hogy az Úr *bhaktáját* soha nem lehet elpusztítani. Yudhiṣṭhira Mahārāja tisztában volt Bhīšmadeva jóakarásával, s ezért távozása minden bizonnyal fájdalmat okozott neki. Sajnálta, hogy nem lehet együtt e nagy lélekkel, s nem az anyagi testért bánkódott, melyet Bhīšmadeva elhagyott. A temetési szertartás szükséges kötelesség volt, noha Bhīšmadeva felszabadult lélek volt. Mivel nem volt fia, legidősebb unokája, Yudhiṣṭhira Mahārāja jogosult arra, hogy a temetési szertartást elvégezze. Rendkívüli áldás volt Bhīšmadeva számára, hogy mint nagy kiválóságnak, a család hasonlóan kiváló, nagyszerű fia végezte el az utolsó szertartást.

47. VERS

तुष्टुवर्मुनयो हृष्टाः कृष्णं तद्गुह्यनामभिः ।
ततस्ते कृष्णहृदयाः स्वाश्रमान् प्रययुः पुनः ॥ ४७ ॥

tuṣṭuvur munayo hr̥ṣṭāḥ kṛṣṇam tad-guhya-nāmaḥbiḥ
tatas te kṛṣṇa-hṛdayāḥ svāśramān prayayuh punaḥ

tuṣṭuvuh – elégedett; *munayaḥ* – a Vyāsadeva vezette nagy bölcsek; *hr̥ṣṭāḥ* – mind boldogan; *kṛṣṇam* – az Úr Kṛṣṇának, az Istenség Személyiségének; *tat* – az Övé; *guhya* – bensőséges; *nāmaḥbiḥ* – az Ő szent neve stb. által; *tataḥ* – ezek után; *te* – ők; *kṛṣṇa-hṛdayāḥ* – azok, akik örökké az Úr Kṛṣṇát hordozzák szívükben; *svāśramān* – remetelakjaikba; *prayayuh* – visszatértek; *punaḥ* – újra.

Ezután a nagy bölcsek bensőséges védikus himnuszokkal dicsőítették a jelen lévő Úr Śrī Kṛṣṇát, majd mindannyian visszatértek remetelakjaiba, szívükben örökké az Úr Kṛṣṇát hordozva.

MAGYARÁZAT: Az Úr *bhaktái* mindig az Úr szívében vannak, s az Úr mindig ott van *bhaktái* szívében. Ilyen bensőséges kapcsolatban van az Úr a *bhaktáival*. Az Úr iránti tiszta szeretetnek és odaadásnak köszönhetően a *bhakták* mindig látják Őt magukban, s az Úr is mindig *bhaktái* javát szolgálja, habár nincsen semmi, amit tennie kell, és nincs semmi, amire vágyik. Egy közönséges élőlény cselekedeteit és azok visszahatásait a természet törvénye szabja meg, az Úr azonban mindig arra vágyik, hogy *bhaktáit* a helyes útra terelje. A *bhaktákra* tehát közvetlenül az Úr visel gondot, s az Úr is önként *bhaktái* egyedüli gondjaira bízta Magát. A Vyāsadeva vezette bölcsek mind az Úr *bhaktái* voltak, ezért a temetési szertartás után védikus himnuszok éneklésébe kezdtek, hogy elégedetté tegyék az Urat, aki személyesen jelen volt közöttük. Minden védikus himnusz azért vibrálnak, hogy örömet szerezzenek vele az Úr Kṛṣṇának. Ezt a *Bhagavad-gītā* is megerősíti (15.15). Minden Veda, az *Upaniṣadok*, a *Vedānta* stb. Őt keresi, s minden himnusz arra szolgál, hogy egyedül Őt dicsőítse. A bölcsek ezért pontosan ennek megfelelően cselekedtek, majd boldogan visszatértek remetelakjaikba.

48. VERS

ततो युधिष्ठिरो गत्वा सहकृष्णो गजाव्हयम् ।
पितरं सान्त्वयामास गान्धार्थी च तपस्विनीम् ॥ ४८ ॥

*tato yudhiṣṭhiro gatvā saha-kṛṣṇo gajāhvayam
pitaram sāntvayām āsa gāndhārīm ca tapasvinīm*

tataḥ – ezután; *yudhiṣṭhiraḥ* – Yudhiṣṭhira Mahārāja; *gatvā* – odament; *saha* – együtt; *kṛṣṇaḥ* – az Ūr; *gajāhvayam* – a fővárosba, Gajāhvaya Hastināpurába; *pitaram* – nagybátyjának (Dhṛtarāṣṭrának); *sāntvayām āsa* – megvigasztalta; *gāndhārīm* – Dhṛtarāṣṭra feleségét; *ca* – és; *tapasvinīm* – aszkéta hölgy.

Yudhiṣṭhira Mahārāja ezután nyomban fővárosába, Hastināpurába indult az Ūr Śrī Kṛṣṇa társaságában, s ott megvigasztalta nagybátyját és nagynénjét, az aszkéta Gāndhārīt.

MAGYARÁZAT: Dhṛtarāṣṭra és Gāndhārī, Duryodhanának és fivéreinek apja és anyja Yudhiṣṭhira Mahārāja nagybátyja és nagynénje volt. A kuruksetrai csata után a dicső párt – akik minden fiukat és unokájukat elvesztették – Yudhiṣṭhira Mahārāja vette gondjaiba. Napjaik rendkívüli gyötrelemben teltek a nagy veszteség miatt, s gyakorlatilag az aszkéták életét éltek. Bhīšmadevának, Dhṛtarāṣṭra nagybátyjának a halálhíre egy újabb rendkívüli megrázkódtatás volt a király és a királynő számára, ezért szükségük volt a vigaszra, melyet Yudhiṣṭhira Mahārāja nyújtott nekik. Yudhiṣṭhira Mahārāja tudatában volt kötelességének. Azonnal hozzájuk sietett az Ūr Kṛṣṇával együtt, s kedves szavaikkal megnyugtatták a gyászoló Dhṛtarāṣṭrát.

Gāndhārī rendkívüli képességekkel rendelkező aszkéta volt, habár a hűség és a kedves anya életét élte. Azt mondják, Gāndhārī férje vaksága miatt önként bekötötte szemét. A feleség kötelessége az, hogy mindenben kövesse férjét, s Gāndhārī olyannyira hűséges volt férjéhez, hogy még az örök vakságba is követte őt. Tetteiben tehát rendkívüli aszkéta volt. Emellett az a nagy megrázkódtatás, amely száz fia és unokái halála miatt érte, minden bizonnyal sok volt egy nő számára. Ő azonban mindezt aszkétaként viselte. Gāndhārī, noha nő volt, jellemét tekintve nem kisebb személyiség, mint Bhīšmadeva. Mindketten a *Mahābhārata* figyelemre méltó alakjai.

49. VERS

ततो युधिष्ठिरो गत्वा सहकृष्णो गजाव्वयम् ।
पित्रं सान्त्वयामास गान्धारि च तपस्विनीम् ॥ ४८ ॥

*pitṛā cānumato rājā vāsudevānumoditaḥ
cakāra rājyaṁ dharmēṇa pitṛ-paitāmahaṁ vibhuḥ*

pitṛā – nagybátyja, Dhṛtarāṣṭra által; *ca* – és; *anumataḥ* – beleegyezésével; *rājā* – Yudhiṣṭhira király; *vāsudeva-anumoditaḥ* – az Ūr Śrī Kṛṣṇa megerősítésével; *cakāra* – végrehajtott; *rājyaṁ* – királyság; *dharmēṇa* – a királyi elvek törvényeinek megfelelően; *pitṛ* – apa; *paitāmahaṁ* – ősatya; *vibhuḥ* – olyan kiváló, mint.

Ezután a nagyszerű, vallásos király, Yudhiṣṭhira Mahārāja megszilárdította a királyi hatalmat birodalmában, szigorúan követve azokat a törvényeket és uralkodói alapelveket, amelyeket nagybátyja hagyott helyben, s melyeket az Ūr Śrī Kṛṣṇa is megerősített.

MAGYARÁZAT: Yudhiṣṭhira Mahārāja nem egy adószedő volt. Mindig tudatában volt királyi kötelességének, mely nem kevesebb, mint az apa vagy a lelki tanítómester kötelessége. A király feladata az, hogy a társadalmi, politikai, gazdasági és lelki felemelkedés minden szempontjából gondoskodjon alattvalói jólétéről. A királynak tudnia kell, hogy az emberi élet célja az anyagi feltételek börtönébe zárt lélek felszabadítása, s ezért kötelessége gondoskodni arról, hogy alattvalói elérjék a tökéletesség legmagasabb szintjét.

Yudhiṣṭhira Mahārāja szigorúan követte ezeket a szabályokat, ahogyan az a következő fejezetből is kitűnik. Nemcsak követte a szabályokat, de megkapta politikai ügyekben tapasztalt nagybátyja jóváhagyását is, és az Ūr Kṛṣṇa, a *Bhagavad-gītā* filozófiájának elbeszélője is támogatta tetteit.

Yudhiṣṭhira Mahārāja ideális uralkodó volt, és egy monarchia, amelyben egy olyan rátermett király uralkodik, mint Yudhiṣṭhira Mahārāja, messze a kormány leg-tökéletesebb formája, s magasabb rendű, mint a modern köztársaságok vagy a népi kormányzat. Az emberek többsége, különösen ebben a Kali-korban, *śūdrának* születik. Mindannyian alapvetően alacsony származásúak, rosszul neveltek, szerencsétlenek és rossz társaság veszi körül őket. Nem ismerik az élet legfőbb, tökéletes célját. Szavazataiknak ezért valójában semmi értéke sincs, így azok, akiket ilyen felelőtlen szavazás alapján választanak meg, nem lehetnek olyan lelkiismeretes képviselők, mint amilyen Yudhiṣṭhira Mahārāja volt.

Így végződnek a Bhaktivedanta-magyarázatok a Śrīmad-Bhāgavatam Első Énekének kilencedik fejezetéhez, melynek címe: „Bhīšmadeva eltávózása az Ūr Kṛṣṇa jelenlétében”.

A MAGYARORSZÁGI KRISNA-TUDATÚ HÍVŐK KÖZÖSSÉGÉNEK FŐBB KÖZPONTJAI NYITVA ÁLLNAK AZ ÉRDEKLŐDŐK ELŐTT:

BUDAPESTI HARÉ KRISNA INDIAI

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS KÖZPONT

1039 Budapest, Lehel u. 15-17.
Tel.: +36 1 391-0435 (Recepció)
E-mail: lelekpilotaja@krisna.hu
Web: www.lelekpilotaja.hu

KRISNA-VÖLGY

Indiai Kulturális Központ és Biofarm

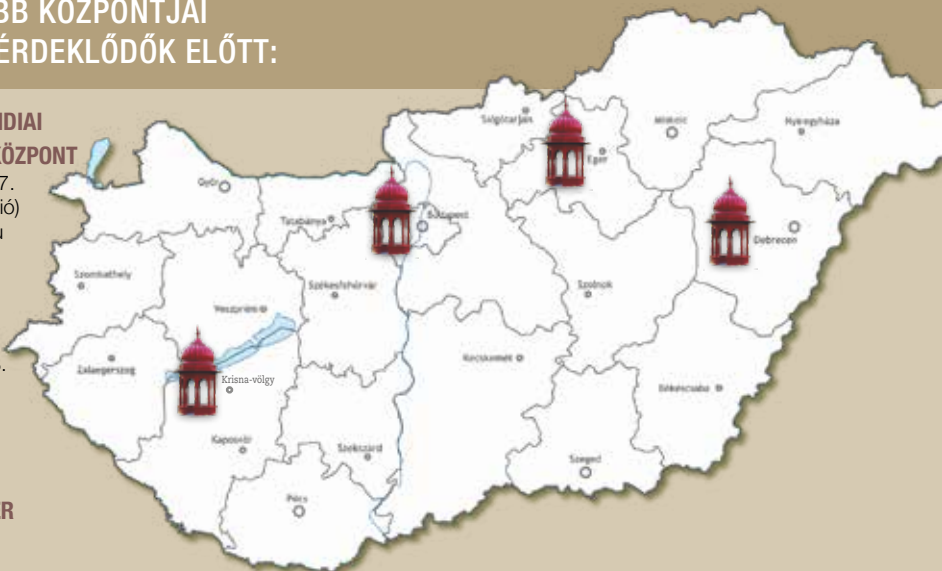
8699 Somogyvámos, Fő u. 38.
Tel.: +36 30 641-2309
+36 85 540-002
E-mail: info@krisnavolgy.hu
Web: www.krisnavolgy.hu

HARÉ KRISNA KÖZPONT EGER

3300 Eger Tűzoltó tér 5.
Tel.: +36 30 368-2610
+36 36 313-761
E-mail: info@govindaeger.hu
Web: www.lepnikell.hu
Étterem: www.govindaeger.hu

HARÉ KRISNA KÖZPONT DEBRECEN

4028 Debrecen, Magyar u. 2.
Tel.: +36 30 686-3479
E-mail: info@govindadebrecen.hu
Étterem: www.govindadebrecen.hu

KECSKEMÉT

Csujokné dr. Kósa Júlia
kecskemet@krisna.hu

SZÉKESFEHÉRVÁR

Mayer Nóra, +36 30 302-0755
szekesfehervar@krisna.hu

SZOLNOK

Málnai D. D., +36 30 836-4190
szolnok@krisna.hu

SZOMBATHELY, GYŐR

Kuru-sreṣṭha Dāsa, +36 30 256-8637
szombathely@krisna.hu

SZEGED

Grantharāja Dāsa, +36 30 256-6362
szeged@krisna.hu

PÉCS

Svāha Devī Dāsi
pecs@krisna.hu

Látogasson el a
www.krisna.hu
címen található egyházi
weboldalunkra,
ahol éppúgy találhat aktuális
híreket, mint filozófiai
bölcsekségeket és a Krisna-
hívők életével, szokásaival
és tudományos
tevékenységével
kapcsolatos információkat!

Közösségünk az év során
számos érdekes és rendhagyó
képzést, rendezvényt
és programot szervez
országszerte, melyekről
első kézből hírlevelünkön
keresztül szerezhet tudomást.
Iratkozzon fel kéthetente
megjelenő hírlevelünkre itt:
www.krisna.hu/feliratkozas

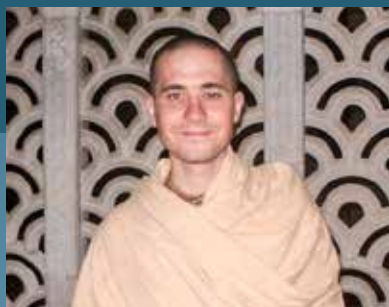
A KELET BÖLCSESSÉGE

*android
alkalmazás
mindennap
egy új bölcseiséget
hoz a telefonodra
és az életedbe.
Az alkalmazás
ingyenesen
letölthető
a Play Áruházból!*

NEKED MIT ADOTT A KṚṢṆA-TUDAT?

Mohana Dāsa

Mióta az eszemet tudom, éreztem, hogy a világ nem jó irányba halad, és mindig úgy gondoltam, hogy ezzel

nekem is van valami dolgom, nekem is tennem kell valamit. Ahogy Hamlet mondja, „A világ szétesett, átok ül rajtam, most én kellek hozzá, hogy összerakjam”. Persze nem csak én, de én is kellek hozzá! Én azonban a dán királyfival ellentétben ezt sosem átokként, sokkal inkább lehetőségként, küldetesként éltem meg. Sokáig keresgéltem, hogyan tudnék a leginkább hozzájárulni ehhez a bizonyos „összerakáshoz”, tudni akartam, mi az, ami a leginkább hiányzik ahhoz, hogy a Földünk jobb hely legyen, és a rajta élők boldogabbak legyenek. Amikor tálkoztam a Kṛṣṇa-tudat mozgalmával megértettem, hogy a világ az Isten tudat hiányától szenved, ezért esett szét. „Mindenből van elég, csupán Isten-tudatból van hiány” olvastam a Kṛṣṇa-tudat Nemzetközi Közössége alapítójának, Bhaktivedānta Swami Prabhupādának egyik könyvében. Ez az üzenet lényem legmélyén érintett meg, éreztem, hogy ez az igazság. Ezért döntöttem úgy, hogy lelkész leszek, mert ebben a lelketlenedő világban erre van a legnagyobb szükség. Az elmúlt 15 évben lelkészi szolgálatot teljesítve rengeteg csodálatos megerősítést kaptam az élettől, az emberektől és a szívemben lakozó Úrtól, hogy jó úton járok. Az, hogy tudom, a legnemesebb célnak szentelhetem az életemet, számomra mindennél többet jelent, és ezt a Kṛṣṇa-tudatnak köszönhetem.

Prema-keli Devī Dāsī

Elsőre csak egy furcsa indiai vallásnak tűnt. Amit azonban kaptam a Kṛṣṇa-tudattól, az egy ősi tudáson alapuló, tiszta, valódi értékekkel teli, békés, vidám, mégis izgalmas élet, ami egy olyan valódi és végső cél felé vezet, ami túlmutat a mai világ üres, és semmitmondó ígéretein.

Devideva Dāsa

Valódi problémára valódi

orvosság! A Kṛṣṇa-tudat rávilágít – a sok komolynak vélt probléma mellett – a VALÓDI problémákra. Születés, öregség, betegség, halál, melyeket csak Kṛṣṇa-tudattal lehet gyógyítani! A Kṛṣṇa-tudattól a VALÓDI orvosságot kaptam meg!

Rādhā-priya Devī Dāsī

Az utcai önfeledt tánc és éneklés örömet a barátaimmal, amellyel felszabadult mosolyt csálhatnak az emberek arcára, miközben megkapják a legnagyobb kincset, a Hare Kṛṣṇa *mahā-mantrát*. Lelki apát, nagyapát és lelki társakat kaptam, akikre mindig számíthatok.

A lelki tanítómesterem megbízott, hogy a „lelkek doktora” legyek, és ezzel megkaptam az igazi képesítést a gyógyításra. Végtelen hálával tartozom neki ezért.

Suśīla Devī Dāsī

Sokáig útkereső voltam, kerestem Istent. Több vallást

is kipróbáltam, de mindig maradtak megválaszolatlan kérdéseim. Amikor találkoztam a Kṛṣṇa-tudattal, hirtelen összeállt az egész kép, megkaptam a teljes tudást, és minden értelmet nyert. Végre kerek egészként láttam a világot és benne magamat. A filozófia, a lelki gyakorlatok, a védikus kultúra, a közösségi lét mind-mind megadta azt, amire vágytam, ami után mindig is kutattam. A *bhakti-yoga*, a szeretet és odaadás gyakorlata elhozta számomra az igazi valóságot. Immár 17 éve gyakorlom ezt a vallást, de még mindig minden nap tanulok valami újat: kifogyhatatlan tárházként nyújtja nekem ékköveit.

Nīlamaṇi Cakravartī Dāsī

Tőlem mindent elvett a Kṛṣṇa-tudat!

Elvette a céltalanságomat, a bizonytalanságomat és sok területen a tájékozatlanságomat is.

Mindezt persze – ahogyan utólag rájöttem – azért tette, hogy tisztábban lássam mindazokat a részleteket az életemben, amire addig nem figyeltem, vagy nem tartottam annyira fontosnak. Minden ember, ahogyan én is, boldog és fontos akar lenni. Olyat tenni, ami hasznos. Így a kapcsolatunk elején felismertem, hogy remekül érzem magam az új ismeretség által. Ahogyan találkoztunk, spirituális svédasztalt terített elém, és felkínálta mindazt, ami iránt érdeklődést mutattam. Színek, ízek, illatok kavalkádját tárta elém, s a különleges indiai zene dallamaival varázsolt el. Körbevezetett a több ezer oldalnyi tudás tárházán, még a mai napig böngészem a lelki- és egyben tudományosan is igazolható összefüggéseket mikro

és makro környezetünk minden területéről. Kimeríthetetlen kíváncsiságom minden kérdésre választ lelek. Erre mondják a pszichológiában, hogy flow élmény. Ez így igaz. Néha megállok rendszerezni és átgondolni amiket tapasztalok, de aztán újra felkapaszkodom és nekilendülök egy újabb szakasznak.

Az elmúlt 24 év során többször megcsíptem magam, hogy álmodom-e vagy ébren vagyok, de még mindig tart a varázs. A kapcsolatunk töretlen.

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

A KṚṢṆA-TUDATRÓL

HOGYAN LEHET ISTENT MEGTAPASZTALNI AZ ANYAGI VILÁGBAN?

Kṛṣṇa az energiái révén mindenütt jelen van ebben a világban. A *Bhagavad-gītā*ban (7.8–10) a következőket mondja: „Ó, Kuntī fia! Én vagyok a víz íze, a nap és a hold fénye, az om szótag a védikus mantrákban, a hang az éterben és az emberi képesség. Én vagyok a föld eredeti illata, a tűz heve, minden élő lélete és minden aszkéta vezeklése... Én vagyok minden lét eredeti magja, az értelmesekek értelme és a hatalmasok bátorsága!”

Világunkban mikroszkopikus és kozmikus méretekben egyaránt tökéletes rend uralkodik. E rend eredete, tervezője is Kṛṣṇa, így a világ összetettségét és rendezettségét szemlélve ráébredhetünk a Teremtő léte. Megfelelő lelki tudattal az ember képes lehet így látni a világot. A szentírások azt is elmondják, hogy azoknak az embereknek, akik nagy odaadással szolgálják Őt, Kṛṣṇa személyesen is megmutathatja magát. Az odaadó szolgálat ereje által az ember képessé válhat arra, hogy meglássa Istent.

SZEMÉLYTELEN ÉS FORMÁTLAN-E ISTEN?

A vaiṣṇava szentírások – például a *Śrīmad-Bhāgavatam* – elmondják, hogy Istennek több arculata van, és mindenki a saját lelki fejlettségi szintjének megfelelően láthatja Őt.

Isten egyik formája a személytelen energiaként mindent átható, mindenütt jelen lévő Brahman-arculata. Ez valaképpen Kṛṣṇa lelki testének mindenhová eljutó, ragyogó sugárzása. Isten másik aspektusa a Paramātmā (Felsőlélek). Ebben a személyiséggel rendelkező formájában Isten minden élőlény szívében és minden atomban is jelen van.

Isten legteljesebb, eredeti arculata az Ő személyes, kétkarú formája (Bhagavān Kṛṣṇa). Ő a Brahman- és a Felsőlélek-arculat forrása is. Ha Istent a naphoz hasonlítjuk, akkor a Brahman olyan, mint a nap ragyogása, a Felsőlélek pedig, mint a földön heverő tükörcserepekben visszatükröződő napok sokasága. Végső soron tehát Isten egy személy, ám a kevésbé fejlett lelki gyakorlók olykor személytelen energiáját vagy a Felsőlelket hiszik minden dolog végső forrásának.

KICSODA KRISNA?

Kṛṣṇa az Istenség Legfelsőbb Személyisége. A „Kṛṣṇa” név arra utal, hogy Ő mindenki számára vonzó. Ő a legfelsőbb élőlény, aki minden más dolog forrása, Neki magának azonban nincs más eredete. Ő az anyagi és a lelki világ, minden energia és tudás oka, és Belőle származik minden egyes lélek is. Eredeti, örök, tudással és boldogsággal teli transzcendentális alakjában – kékesfekete színű, elbűvölő, fuvalázó fiúként – mindig lelki világbeli lakhelyén tartózkodik. Személyes kiterjedéseinek és energiáinak keresztül azonban egyszerre mindenhol jelen van, és mindenről tud.

Govinda Klub

Fotó: Ács Sándor és Bukodi Norbert

- ✓ FELKELTETTE AZ ÉRDEKLŐDÉSED, AMIT AZ ÚJSÁGBAN OLVASTÁL?
- ✓ ÉRDEKELNEK HASONLÓ TÉMÁK, AMIK A VILÁGRÓL, A TRANZSCENDENSÉRŐL ÉS RÓLAD SZÓLNAK?
- ✓ KERESED A KIUTAT A MÓKUSKERÉKBŐL?

IRATKOZZ FEL ONLINE ÖNISMERETI TANFOLYAMUNKRA!

Az e-mailekben érkező tanfolyam során bemutatunk egy olyan tudásrendszert, ami válaszokat ad az élet kérdéseire, és mellé egy olyan folyamatot is ajánl, ami felemeli a tudatot, és megtapasztalható lelki élményeket ad. Regisztrálj a honlapunkon, használd a QR kódot!

SZOKTAK RÁD FURCSÁN NÉZNI, HA:

- ❖ nem csak a bulizás érdekel,
- ❖ lelki tartalmat keresel az életedben,
- ❖ kutatod a válaszokat az élet nagy kérdéseire,
- ❖ nem akarsz beleolvadni a fogyasztói társadalomba, hogy csak egy csavar legyen a gépezetben,
- ❖ a suliban szerzett tudás nem elégít ki,
- ❖ nem motivál a pénz, mert tudod, hogy az nem a boldogság valutája,
- ❖ nem hiszel abban, hogy a halállal vége van mindennek,
- ❖ nem fogadod el, hogy a majmoktól származunk,
- ❖ a materialista élet nem ad elégedettséget,
- ❖ és valami többre vágysz?

Ha magadra ismersz, és nem érzed, hogy teljes lenne az életed, ha logikus magyarázatokra vágysz a világ működésével kapcsolatban, és keresed a lét mélyebb értelmét és valódi célját, akkor gyere el hozzánk egyik programunkra!

Ha ellátogatsz a Govinda Klubba, és bemutatod ezt a magazint, akkor EGY BHAGAVAD-GÍTÁT ADUNK NEKED AJÁNDÉKBA! (amíg a készlet tart...)

VÁRUNK TÉGED IS, MINDEN KEDDEN ESTE 6-KOR!

CÍMÜNK: BUDAPEST, V. KERÜLET, VIGYÁZÓ FERENC UTCA 4.
(A LÁNCÍD PESTI HÍDFŐJÉNÉL)

KRISNA-VÖLGY WEBÁRUHÁZ

Krisna-völgy ökológiai gazdaságának termékei:

- mézek, lisztek, krémek, szappanok
- meditációs kellékek, zenék
- könyvek
- konyhai eszközök
- és sok minden más...

Krisna
völgy

25 éve

www.bolt.krisnavolgy.hu

MINDEN AZONOS KRŠNÁVAL ÉS MÉGIS KÜLÖNBÖZIK TŐLE

„Megszületni a világra gyönyörű,
Benne lenni a világban gyönyörű,
De kiszületni a világból az a szép,
Elhagyni a csónakot a tengerért!”
– mondja a költő. Azonban az én
fülemben szinte akaratlanul is az
önmagam által kreált folytatás
visszhangzik: „De belefúlni a ten-
gerbe, az nem szép, Add fel hát az
„egy” vizét a túlpartért! Hisz való
élet reflektál a víz színén, Délibáb,
ha azt hiszed: nincs te meg én!”

Igen, valahogy nem kerek a tör-
ténét. Ezt érzed, mikor a természet
csodáit, mondjuk, egy felhőjáték-
kal megbolondított napfelkeltét
látsz gyönyörűnek, de próbálják
megmagyarázni, hogy nem való-
ságos mindaz a forma és szín
kavalkád, ami ilyenkor kirajzoló-

dik az égen, hanem csak a minden létező mélyén rejlő „egység” miatt érzed ezt. Mindegy, hogy milyen változatos szépség kerül elénk, szerintük a változatos-ságot nélkülöző „egység” a valóságos ebből, semmi más. Ugye érezed, hogy valami hibádzik?

Szintén ezt érzed, amikor egy tanító szerint a szeretetteljes kapcsolat a legmagasabb rendű rendező elv ebben a világban, de a végső valóságban nincsenek kapcsolatok, nincsenek személyek, hanem csak az egyetlen létező tudat egységes, különbségek nélküli állapota létezik. Ugye érezzük a feloldhatatlan ellentétet, a tudathasadásos állapotot? Az a szeretetteli kapcsolat a legmagasabb rendező elv, ami valójában nem is létezik? Úgy akarunk a kapcsolat működésének a mélyére látni, hogy közben elveszik a kapcsolat, mert ha nincsennek különálló tudattal rendelkező személyek, akkor nincs kapcsolat sem. Továbbra sem véletlen, hogy hiányérzetünk van.

Érzi ezt a fenti dal szerzője is, mikor ugyanitt azt mondja: „Illatokat megtagadni, de nehéz.” Ő persze csak azért tagadná meg az illatokat, mert szerinte minden illúzió, kivétel az élet mélyén húzódó egység. De mi van, ha mind a világ valóságának teljes tagadása, mind az egyedüli valósággént történő feltüntetése illúzió? Mi van, ha csak nem jól értelmezzük a világot és van egy harmadik út is? Mi van, ha azért nehéz megtagadni az illatokat, mert az illat

valóságos, csak ahogyan mi viszonyulunk hozzá, az az illúzió?

A kizárólagos egység népszerű elméletének tanítói megtapasztalták a világ mögött húzódó egységes lelki természet csodáját, de amikor a logika szintjére hozták, és próbálták tanításként átadni, nem tudták összeegyeztetni azt a világban tapasztalható változatossággal. Ezért a változatosságot egyszerűen kizárták és nemlétezőnek titulálták. Ezért mondják, hogy nincs különbség Isten és az élőlények között, és csak az egység valóságos, minden más illúzió. De miért is érzik a spirituális tanítók a redukcionizmus ezen kényszerét?

Ugyanezt a kényszert érzik a tudósok is. A nyugati tudomány és filozófia egyik alapköve az ellentétek logikája. Ha X és Y kizárják egymást, akkor valami nem lehet egyszerre X és Y is. Ha ismerjük a gyíkot és a kakast, akkor nem létezhet olyan állat, ami egyszerre gyík és kakas is. De vajon tényleg az élet összes jelenségére igaz-e ez, nem csak azok egy szűkebb, diszkrét körére?

Panteizmus kontra deizmus. Imma-

nens (világban rejlő) Isten kontra transzcendens (tapasztalható világon túl létező) Isten. Személyes kontra személytelen Isten. Monizmus kontra dualizmus. Ez a vita végeláthatatlan mind a keleti, mind a nyugati filozófiákon belül. Szinte mindenki választani akar a két látszólag egymást kizáró oldal közül, attól függően, hogy melyik oldal érvei, tapasztalatai meggyőzőbbek a számára. De biztosan leszűkíthetjük erre a logikára a gondolkodásunkat?

Kṛṣṇa ezt mondja a *Bhagavad-gītā*-ban: „Megnyilvánulatlan formámban ezt az egész univerzumot áthatom. Minden lény Bennem van, de Én nem vagyok bennük. És mégsem nyugszik Bennem minden teremtettség.” Tehát Isten egyszerre rejlik a világ dolgaiban és egyszerre különbözik azoktól. Egyszerre immanens és transzcendens. Ez egy forradalmi filozófia, mely a valóságot írja le anélkül, hogy lényegi igazságokat kizárnánk, mint például, hogy Isten személy (miközben vannak személytelen aspektusai). Isten felfoghatatlan módon egyszerre azonos és különbözik is az energiáitól, a világtól és az élőlényektől. Ez az *acintya bhedābheda* törvényszerűsége.

De érdekes módon Russell és Whitehead óta a tudomány is felismerte, hogy létezik valami hasonló logika, a többértékű logika. (Vagy akár végtelen értékű, un. fuzzy logika.) Tehát a világ minden jelenségét nem lehet megmagyarázni kizárólag a hagyományos arisz-

totelészi ellentétek logikájára építve. Hiszen például ott van a kvantumfizikából ismert tudományos tény, hogy az anyag egyszerre részecske és hullámtermészetű, attól függően, hogy honnan nézzük. Itt láthatóan nem működik jól a megszokott logikánk. És ez igaz a kvantummechanika számos más törvényszerűségére is.

De hogy kevésbé elvont példával szemléltessük, vegyünk például a tüzet és a tűz melegét. Az ellentétek logikája szerint a tűz és a tűz melege nem lehet egyszerre azonos és különböző egymástól. A tűz és a meleg közé nem lehet egyenlőségjelet tenni, hiszen nem azonosak. De a meleget nem tudjuk elválasztani a tűztől. Nem tudjuk értelmezni a tüzet meleg nélkül. Hiszen csak elméletben tudjuk leválasztani róla ezt a tulajdonságát. Tehát egyidejűleg egy is és különböző is a két dolog. Erre a jelenségre számtalan más példát is találunk: A virág és a virág illata. A Nap és napfény...

Szinte lehetetlen fölfogni, hogy hogyan tud két dolog egyszerre azonos és különböző is lenni. Mindez Istennel

és a világgal kapcsolatban még megfoghatatlanabb. Azonban a fenti példák jól mutatják, hogy a világban működő jelenségek kapcsán hogyan működik ez úgy, hogy közben az ellentmondást csak intellektuális szinten érzékeljük, és nem tapasztalati szinten. Hiszen egyszerűen csak látunk, tapasztalunk egy természeti jelenséget, ami mögött ez a törvényszerűség lapul.

Védikusan egy elméletet akkor tartanak működőképesnek, ha a valóság minden dimenziójára alkalmazható. Tehát nem csak ontológiailag, hanem például a „hétköznapi” dolgokra is. Ha valami nem tudja megmagyarázni a valóság minden aspektusát, akkor az csak relatív igazság lehet magától értetődően. Nemcsak Isten és a világ, hanem Isten különböző energiái között is fennáll az *acintya bhedābheda* elve. Minthogy a világban maga a forma, a szépség, a változatosság transzcendentális, isteni energia, így amikor az anyagon „tükröződik” mindez, akkor Isten két energiája találkozik, ezért működik itt is az *acintya bhedābheda*. Ezért működik a

tűzre és a tűz melegére, vagy a virágra és a virág illatára is. És ezért kapizsgálják a többértékű logika által a tudósok is, hogy van valami hasonló elv. Nyilván a mélyére és a lényegére, Isten és a világ, Isten és a lélek, a lélek és a világ kapcsolatára ezzel nem látnak rá, mert nem ez a területük.

De csónakunkkal evezzünk vissza a kiinduló vizekre. Amikor egyszer egy varázslatos hajnalon megmászol egy hegyet és sírva nézed végig a napkelét a hirtelen jött, és soha nem tapasztalt élmény hatására, ne engeddd, hogy a kizárólagos egység elméletének sémái eluralkodjanak a gondolataidon, hiszen az csak egy részleges, leegyszerűsített elmélet a világról. Valójában amikor a formát, a szépséget és a változatosságot látod, Istent látod, ahogy az anyagon tükröződik. Ha a tükörben látsz egy formát, akkor nem a formát veted el, mint nemlétező, hanem a tükröződésről állapítod meg, hogy nem ott van, amit keresel.

Acyutānanda Dāsa

Kolostorok titka hétvége

- ▶ Szeretnéd jobban megismerni, milyen erők rejlenek benned?
- ▶ Kipróbálnád a meditációt a gyakorlatban?
- ▶ Kész vagy egy belső felfedező kalandra és utazásra?
- ▶ Van érettséged, de nincs érettséged?

Krisna
völgy

Szánj egy hétvégét önmagadra!

További információ: Līlā-śuka Dāsa (Kissimon László)

Tel.: +36 30 530-6369 E-mail: kiprobalom@krisnavolgy.hu

Helyszín: Krisna-völgy, Somogyvámos

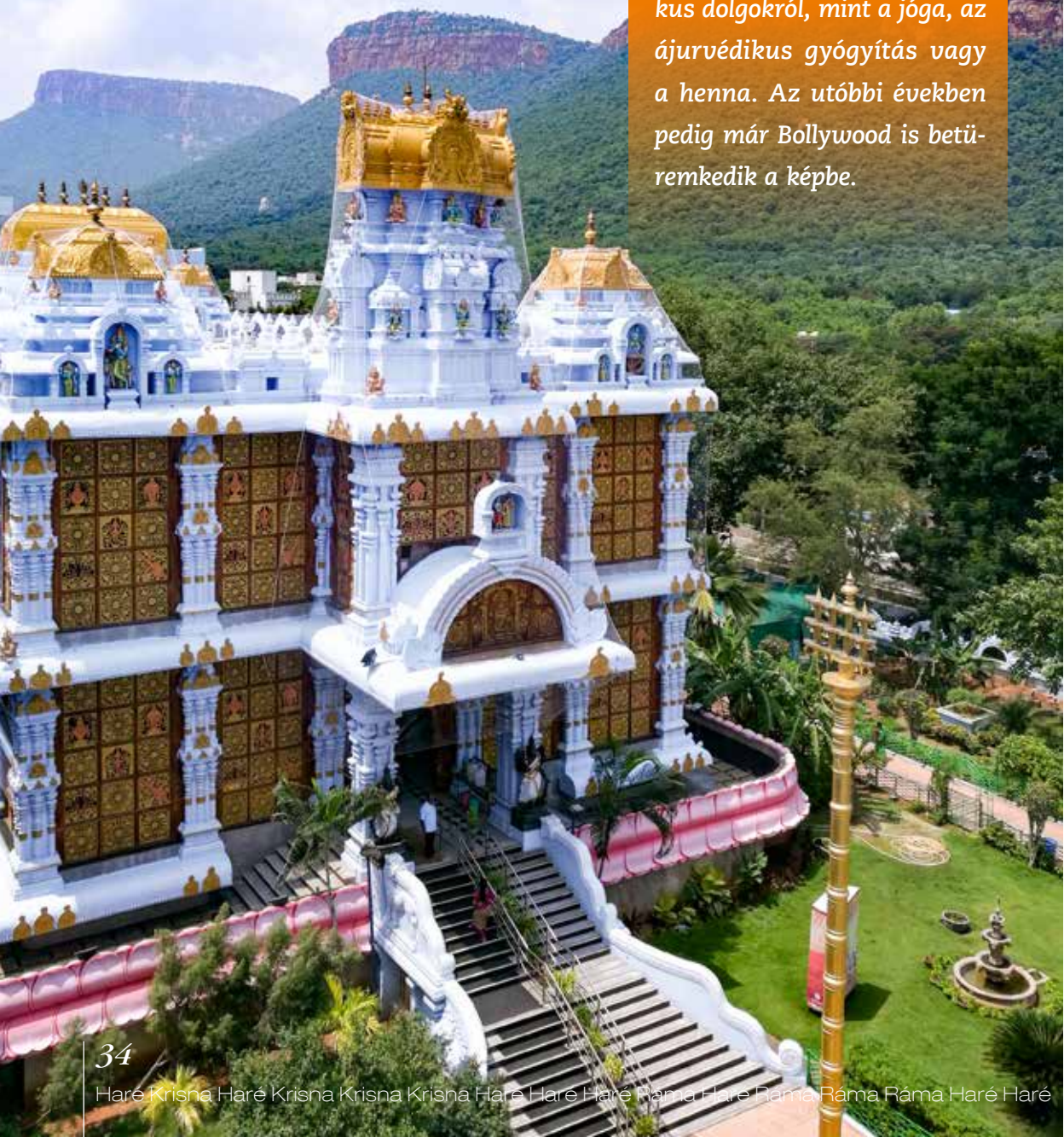
18 és 35 év közötti fiatalok jelentkezését várjuk

www.krisnavolgy.hu/csatlakozz-hozzank

Kṛṣṇa imádata Indiában

Ha Indiáról hallunk, homályos, de sztereotípiáktól terhelt képek festik át pár pillanatra az elménk tükrét. Képek fakírokról, maharadszákról, gurukról és olyan, manapság már nem is annyira egzotikus dolgokról, mint a jóga, az ájurvédikus gyógyítás vagy a henna. Az utóbbi években pedig már Bollywood is betűremkedik a képbe.

Ha egy kicsit közelebből ismerjük ezt a kultúrát, akkor a reinkarnáció, a jóga és a karma is többet jelentenek egy egzotikus fűszer vagy füstölő illatával átítatott ismeretlen szónál. Azonban ha Indiát mélyebben meg akarjuk ismerni, ha tudni akarjuk, mit is rejt valójában a felszín, akkor a szívéhez kell közelebb kerülnünk: az odaadás Indiájához. Az Isten iránti odaadás és szeretet otthonához, melyre ha rálelünk, megejtő és értékes kincsekben gyönyörködhetünk. Az odaadó Indiát több szent hely látja el friss vérrel, élettel. De Indiában különösen érdemes a hatalmas városoktól gyorsan távolabb kerülni. Ha már a test hasonlatnál tartunk: ezek a városok jelentik India hónalját... Jobb hát, ha India ütőereit, vagy egyenesen a szívét keressük: a szent helyeket.

Ezek a helyeken kézzel fogható és minden érzékszervvel érzékelhető a védikus hagyomány folytonossága és a hívek odaadása. Olyan ősi és monumentális templomokat találunk itt, melyekben – a világon egyedülálló módon – hosszú évezredek óta megszakítatlanul folyik az istenségek imádata és a meditáció. A legtöbb templomot Śivának, Viṣṇunak illetve Kṛṣṇának szentelték. A templomok pedig Indiában nem üresen kongó épületek, hanem olyanok, mint az emberek második, vagy akár első otthonai.

Most is éppen egy Kṛṣṇa-templom előtt ülök Tirupatiban, Dél-Indiában, és figyelem az élet áramlását. Kora reggel van. Nagy a sürgés-forgás, a templom minden kis zugát élet tölti meg. A Nap is rég nem

Fent: Sri Rangam temploma Trichyben. Balra: Madurai Meenaksi templom belülről.
Fotók: Ács Zoltán

Túldoldalt: ISKCON templom Tirupatiban

látott friss melegséggel simogatja a templom külső falán sorakozó domborműveket és a háttérben magasló vörös sziklákat. A templomban épphogy elkezdődött a reggeli zenés szertartás. Sokan igyekeznek az előkertben át a bejárati ajtó felé, hogy csatlakozzanak. A konyha előtt ételhordó edények állnak hegyekben, hogy aznap is 200 környező falu iskolájában jussanak élelemhez a gyerekek a templomnak köszönhetően. A bejárati kapuknál biztonsági őrök terelgetik a zárándokokat. Közben hangos kiáltások és élénk beszélgetések színesítik a reggeli kavalkádot. Én pedig azon merengek, hogy mennyi csodát láttam már Indiában, de Isten páratlan szeretete, imádata, mely egész Indiát átszövi, mégis talán a legnagyobb csoda itt.

Ekkor képek villannak föl az elmémbe India-szerte mindenhol... Az első villanással a sasok templomába kerülnünk. A helyet nem véletlenül hívják sasok templomának. Bár nem sasok, hanem két keselyű járt ide több mint ötezer éven át minden nap pontosan ugyanabban az időpontban. A

templom papjai ekkor saját kezükkel etették meg őket. Ezt igazolja a hegy ezer évek óta használt neve, az ősi szentírások, a templom falán látható (tudományos kormeghatározással datált) 7. századi domborművek, egy közel száz éves templomfestmény és a közelmúltban készült fotó is, melyek mind a két keselyűt ábrázolják. 1998-ban jöttek utoljára. Amíg jöttek, egész sereg ember érkezett minden nap az adott időpontban, hogy lássák azt, amiről már a több ezer éves szentírások és ősi beszámolók is szót ejtettek. A történet szerint Chanda és Prachanda

ban történt meg, azóta nem jönnek újra. A csodánál mégis nagyobb hatással volt rám a hegyoldalra kapaszkodó templom hangulata, amit nem pusztán a látvány és a kövek varázsoltak azzá, ami.

Egy újabb kép villan be. Most Kṛṣṇa másik formája, Varadarāja templomában járunk Kanchipuramban. A fél város Śiva, a másik fele pedig Viṣṇu, Kṛṣṇa-templomokkal van teli. Itt is hallottunk számos csodás történetet, melytől a misztikumra éhes inyencek napokig cigánykerekeket hánynának. De sokkal meghatóbb élmény volt látni azt a közösséget, mely a templom köré épült. A sok fiatal szerzetest, akik Varadarájának szentelték az életüket. Az idős szenteket, akik végtelen nyugalmat sugározva méltóságteljesen, de mégis alázattal tették a dolgukat.

Varadarájának több száz évvel ezelőtt volt egy odaadó híve: Kanchipurna. Dél-India szerte híres volt. Bár alacsony sorból származott, Varadarāja messzi földön híres híve volt. Kanchipuramban élt, és minden nap Varadaráját legyezte. Kanchipurna egyszerűsége és odaadása végül arra készítette Varadaráját, hogy beszélni kezdjen hozzá. Kanchipurna attól a naptól minden nap jól elbeszélgetett Istennel. Mikor ezt észrevették az emberek, elkezdtek közvetítőként használni Isten felé. Egy nap egyikük megkérdezte, hogy miután elhagyja a testét, vissza fog-e térni a lelki világba. Miután ezt a kérdést közvetítette Varadarāja felé, Kanchipurnában vágy ébred, hogy ugyanezt megtudja, csak túl szegénylős volt ahhoz, hogy megkérdezze. Varadarāja unszolására végül megkérdezte. Varadarāja így válaszolt: „Kanchipurna, te nagyon kedves hívem vagy. Nagy odaadással szolgáltál

*A sasok temploma;
a templom domborműve;
közel száz éves festmény;
a templom papja étellel
kínálja a keselyűket.*

eredetileg a mennyek kapujának két őre volt, és egy hibájukból adódóan korszakról korszakra madárként kellett megszületniük. A Kali-yugában keselyűk formájában jelentek meg. A jóslat szerint a ebben a korban felszabadulnak, és véget ér a folytonos megtestesülésük. A helyi papok szerint ez 1998-

engem, azonban a híveimmel nem tettél így. Amíg valaki nem szolgálja odaadással a híveimet, nem léphet be a hajlékomba.”

Kanchipurna ekkor szó nélkül letette a legyezőt és azonnal távozott. Próbálta az embereket, hívőket szolgálni, de senki nem engedte neki, mert szinte az egész Dél-India ismerte. Végül álruhába bújt, elfedte az arcát, és így sikerült egy istentestvérét szolgálnia. Hat hónapon át minden fizetség nélkül gondot viselt a teheneire. A lelki testvére nem tudta nem észrevenni ezt az önzetlenséget és egyre nagyobb ragaszkodás kezdett ébredni benne a rejtélyes szolgáltóról. Végül egy óvatlan pillanatban felismerte Kanchipurnát, és így szólt: „Kanchipurna, hát te vagy az? Mit csinálsz itt, el akarsz rontani, hogy engem szolgálj?” Kanchipurna Varadarájához sietett, aki a következő szavakkal várta: „Hat hónapon át önzetlenül szolgáltad egy kedves hívem, így most már biztosan eléred az én hajlékomat az életed végén.” Talán meg is találtuk a kulcsát annak, hogy miért ilyen kedvesek az emberek, és főleg a hívők itt Indiában. Hogy mi az a szeretet, ami áthatja a légkört és kihallatszik, a templomi csengők csilingeléséből, az emberek nevetéséből és tiszta mosolyából.

Ekkor újabb helyszínre visz az elmém. Egyre közelebb India szívéhez. Jaipurban járunk Kṛṣṇa, vagy az itteni nevén Govindaji templomában. Oltárnyitásra vannak a hívek. Ahogyan közeledik az időpont, egyre nagyobb a tömeg, és egyre hangosabban szólnak az édes sírással és könyörgéssel teli énekek. Távolban a Maharadzsa palotája, aki úgy építtette azt, hogy az erkélyről pont láthassa az oltárt, és rajta Govindajit.

Varadarāja mūrtija

Kinyílik az oltár, és rögtön megjárjuk a legnagyobb magasságokat és egyben mélységeket is: Örömittas sóhaj és szeretettel teli kiáltás tör elő mindenkből, majd hirtelen jön az áhítat csendje, miközben elindul a tömeg és körbejárja Govindajit.

Aztán valami titkos fonál mentén eljutunk a szívhez: Vṛndāvanához. Az elmém-ben megjelenik Kaliya-ghat, Kṛṣṇa egyik gyermekkori kedvtelésének a helyszíne, és egy régi, féltve őrzött emlék. Még kora reggel van, frissen csillannak meg a nap sugarai az egykor erre kanyargó Yamunā partjára épített fürdőhely kupoláin, és a terebélyes fa levelin, melynek jelentős szerepe volt az említett kedvtelésben. Egy középkorú, egyenes tartású, és tiszta tekintetű szent lép oda hozzám, és ezt mondja: „Az elméd a legfőbb eszköz a Kṛṣṇa felé vezető utadon. Mély meditációban építsd újra az elmédben a Kṛṣṇáról szóló történeteket a szentírások alapján, és majd Kṛṣṇa ki fogja tölteni azt a valósággal, az Ő saját világával.”

Acyutānanda Dāsa

Lenni vagy nem lenni: az itt nem kérdés

A legtöbben ismerjük William Shakespeare Hamlet című művét. Elolvastuk, tanultunk róla, talán tanultunk is belőle, hiszen az egyik nagyszerűsége az, hogy több olyan kérdést is tartalmaz, ami töprengésre készítet minket. Az egyik híres kérdés lényege ezek közül így hangzik: átmenetileg létezem csak vagy örökké?

Shakespeare olyan kérdéseket vet fel, amelyek minket is érintenek, elvégre emberek vagyunk mi is, még akkor is, ha eke és kapra helyett a technológia legújabb vívmányaival vesszük körül magunkat. És bár sokszor robotokhoz hasonlóan éljük a hétköznapijainkat, ugyanezekkel a kérdésekkel találkozunk rendszeresen. És mit teszünk általában, ha válaszokra vágyunk? Rákeresünk a Google-lal. A jelenlegi kérdésre azonban csak ötletek, elméletek és spekulációk tömege próbál választ adni.

Tegyük fel ezt a kérdést magunknak: csak átmenetileg létezünk? Vannak, akik képzelet vagy hit hiányában igenlően felelnek erre. A tudomány vagy a filozófia berkein belül nem találunk egyértelmű választ erre az egyszerűen feltehető kérdésre. A legnagyobb tudósok és gondolkodók is csak annyit mondhatnak, hogy most még nem tudják a pontos választ, de egyszer a jövőben majd biztosan megtalálják azt. Másfelé kell tehát fordulnunk, ha választ szeretnénk kapni.

A *Bhagavad-gītā*ban Kṛṣṇa a következő szavakkal oszlatja el a barátja, Arjuna kétségeit: „Nem volt olyan idő, amikor Én nem léteztem és öröktől fogva vagy te és ezek a királyok is; a jövőben sem fog megszűnni életük.” Egyértelműen azt jelenti ki, hogy létezésünknek nincs kezdete és nincs vége sem, tehát az idő nem szab neki korlátot.

A kérdés most már csak az, hogy kinek higgyünk? Kṛṣṇa szerint létezésünk elidegeníthetetlen tőlünk, mások szerint viszont a halállal örökre vége szakad az életünknek. Vannak, akik pedig csak legyintenek a kérdésre, mert azt állítják, hogy ezt a kérdést nem lehet eldönteni. Kṛṣṇa azonban azt is állítja, hogy nem csak hihetjük, hogy állandóan létezünk, hanem meg is tapasztalhatjuk azt. Több módszert is kínál, amellyel ilyen tapasztalatok birtokába juthatunk.

Egyáltalán nem kell mások szubjektív ötleteit készpénznek vennünk. Ha személyes tapasztalatra tehetünk szert, mi értelme volna mások véleményére

hagyatkoznunk? Lehet önálló meggyőződésünk is. Annyit kell csak tennünk, hogy tapasztaltabbak útmutatásai alapján mi magunk is kipróbáljuk a Kṛṣṇa által javasolt egyik módszert.

Ha azt helyesen alkalmazzuk, akkor a létkísérletünk eredményeként bizonyító erejű tapasztalatot nyerünk. Az ősi szentírások a legnagyobb félelmeinktől szabadítanak meg bennünket, ezáltal egy örömtelibb és felszabadultabb élet lehetőségét csillantják meg előttünk. A *Bhagavad-gītā*ban Kṛṣṇa elmondja a választ arra, amire Shakespeare sem tudta a választ. Sőt nem csak ezt a kérdést válaszolja meg, hanem mást is. A *Bhagavad-gītā*t lapozgatva mi is megtudhatjuk a válaszokat az igazán fontos kérdéseinkre: többet tudhatunk meg az életről, mint Shakespeare, vagy bárki más halandó ember.

Nagy Gábor

Csodálatos Kṛṣṇa

Vṛndāvana lakói egy estén hosszasan beszélgettek,
Milyen dicső dolgok azok, amiket Kṛṣṇa tett meg.
Öröm volt számukra az a nem mindennapi kegy,
Hogy kedvteléseinek színhelyét velük osztja meg.
Éppen Őrála beszélgettek a tehénpásztorok,
Majd az emlékekben elmerülve egyikük így szólt:

Drága, kedves barátaim! Miként lehetséges az,
Amit még én is alig hiszek el, de mégis igaz:
Egy rendkívüli fiúval élhetünk Vṛndāvanban,
Akinak kedvessége és szépsége határtalan.
Képzeljétek el, csupán hét éves kisfiú Ő,
S mégis, a démonok fölött mindig Ő volt a nyerő.

Pusztta kézzel emelte fel a Govardan hegyet,
Oly könnyedén, mint ahogy egy lótuszvirágot lehet.
Még szinte újszülött volt, mikor Pūtanával végzett,
Szopni kezdte a tejét, s a démont elérte a végzet.
Három hónaposan egy nagy szekér alatt szundikált,
Sírva felébredt, és lótuszlábaival rúgkapált.

Apró rúgásai nem is voltak olyan kicsikék,
Ugyanis darabokra esett tőlük a nagy szekér.
Egyéves korában Trṇāvarta démon jött szélként,
Magasra emelte Kṛṣṇát, hogy így okozza vesztét.
Kṛṣṇa azonban hamar a nyakába kapaszkodott,
A démon a nagy súlytól pedig rögtön földre rogyott.

Egyszer meg Yaśodā mama nagyon megharagudott,
Mert kedves fia egy tál frissen köpült vaját lopott.
Büntetésként Kṛṣṇát egy nagy famozsárhoz kötözte,
Majd Kṛṣṇa az útjában álló két fát kidöntötte.
A fákból két csodásan fénylő alak lépett elő,
Két testvér, kiket száz évig tartott fogva az idő.

Mikor bátyjával az erdőben borjakat őriztek,
Bakāsura démon óriás madárként jelent meg.
Kṛṣṇa szétfeszítette azon nyomban hosszú csőrét,
A gonosz démon így lehelte ki ördögi lelkét.
Vatsāsura démon a többi borjú közt jelent meg,
De Kṛṣṇa egy fára dobta, s még a föld is megrengett.

Tālavana erdeje mindenki előtt nyitva áll már,
Mióta Balarāma megölte Dhenukāsúrát.
Szamár képében jelent meg őelőttük cselesen,
De Balarāma egy fára dobta Őt is iziben.
Pralambāsura vesztét szintén Ő okozta gyorsan,
Hiába álcázta az magát, felismerte nyomban.

Mikor a nagy erdőtűz a borjakat fenyegette,
Kṛṣṇa csodás erejével a tüzet mind elnyelte.
A gonosz Kāliya egy nagy kígyó képét vette fel,
S megfertőzte a Jamunā vizét a mérgével.
Kṛṣṇa azonban alaposan megleckéztette hát:
Táncot járva a fejein legyőzte Kāliyát.

Mindezek hallatán egy másik barát szólt ekképpen:
„Kedves Nanda *sakhīm*, valami gyanús most énnékem!
Nem lehet már titok legkedvesebb fiad kiléte:
Ő bizony az Istenség Legfelsőbb Személyisége!”
Nanda Mahārāja magában elkezdett mosolyogni,
S a gopáknak egy történetet kezdett el mondani:

„Családi papunk, Garga Muni mondta nekem egyszer,
Hogy Kṛṣṇa megjelenése nagy örömmel tölt majd el.
Boldogsággal tölti el Vṛndāvana lakóit,
Örömmel mesélik majd el csodás kedvteléseit.
Garga-ācārya arra a következtetésre jutott,
Amit addig még közülünk senki sem tudott.

Azt mondta, nem lehet más gyönyörű fiam kiléte:
Csak Viṣṇu, az Istenség Legfelsőbb Személyisége.
Ha lenne is veszély a mi földünkön, Vṛndāvanában,
Kṛṣṇa leszámol a démonokkal majd azon nyomban.”
A tehénpásztorok erre nagyon boldogok lettek,
S szívükben nyomban túlradó szeretet jelent meg.

Örömmel töltötte el őket az a biztos érzés,
Hogy Kṛṣṇa védelmezi őket, így nem lesz semmi vész.
Ha újra démon fenyegetné Vṛndāvana békéjét,
Kṛṣṇa nyomban jön, s megvédelmezi a falu népét.
Boldogan mondta a tehénpásztorok egész hada:
„Éljünk tovább békében az irányítása alatt!”

HEMĀṄGĪ DEVĪ DĀŚĪ

Szabudana vada

HOZZÁVALÓK:

- 3 db közepes krumpli
- 15 dkg apró szemű tapiókagyöngy
- 2 kk római kömény
- 2 ek földimogyoró
- 1 db indiai zöld csili
- 1 ek reszelt friss gyömbér
- 1 ek citromlé
- 2 kk só
- egy csokor korianderlevél apróra vágva

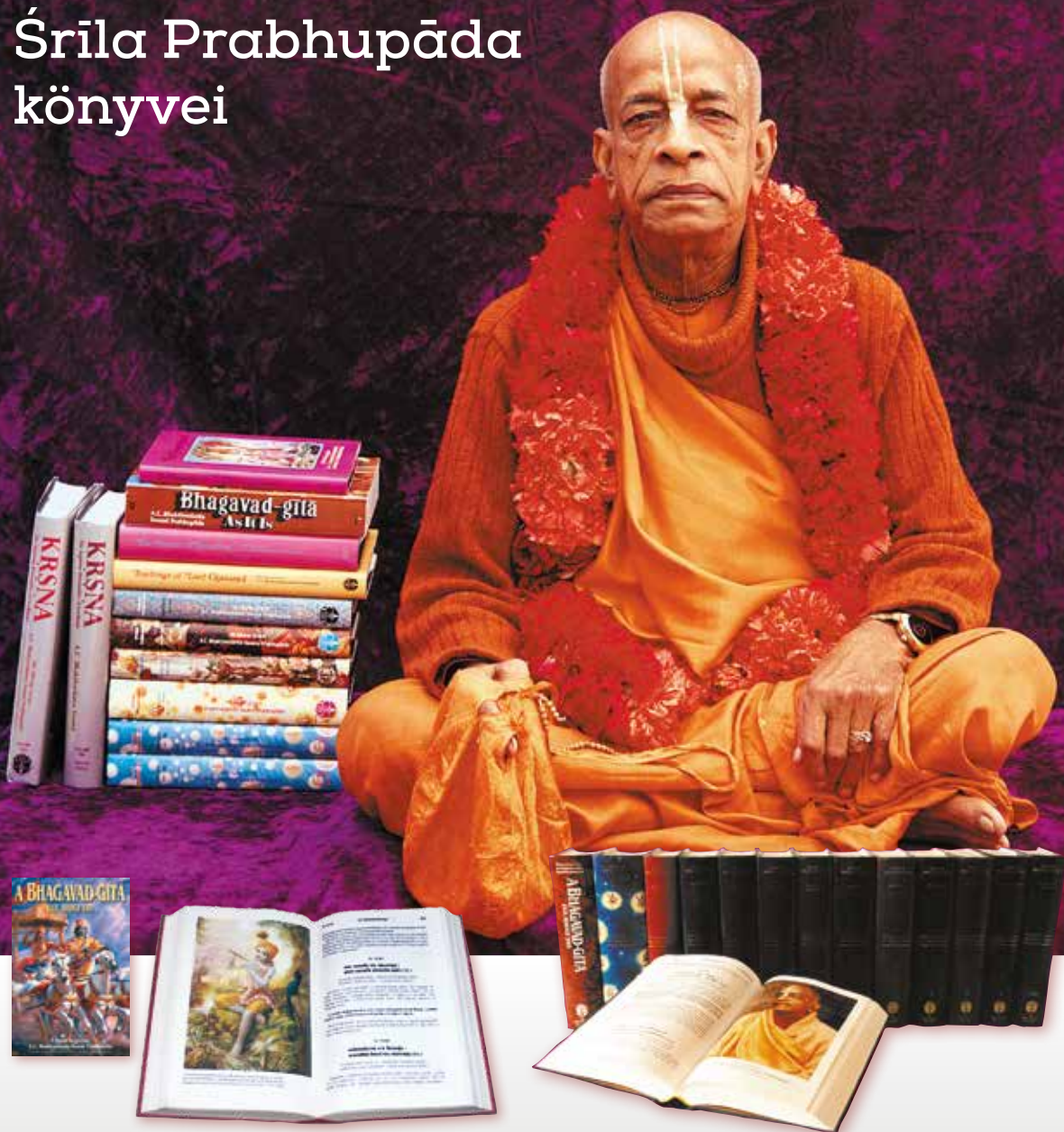
ELKÉSZÍTÉS:

A krumplit héjában megfőzzük, és kihűtjük. A tapiókát bő vízben egy órán keresztül áztatjuk, majd leszűrjük, és kinyomkodjuk belőle a vizet. Amikor a krumpli már teljesen kihűlt, megpucoljuk és lereszeljük. Beletesszük a tapiókát és az összes többi hozzávalót. Alaposan elkeverjük és összegyúrjuk. A tésztából golyókat gyúrunk és ellapítjuk. Egy serpenyőben ujjnyi vastagon ghit vagy olajat forrósítunk, majd beletesszük a vadákat. Mindkét oldalukat aranybarnára sütjük, és papírtörlőre szedjük. Csattinál tálaljuk.

Śrīla Prabhupāda könyvei

A Bhagavad-gītā úgy, ahogy van

A *Bhagavad-gītā*, melyet India lelki bölcsességének tartanak, a rendkívül mély védikus tudás alapműve, amely az élet lényegét érintő kérdésekkel – az ember alapvető természetével, az őt körülvevő világgal, valamint Istenhez fűződő kapcsolatával – foglalkozik.

976 oldal, kötve, színes illusztrációkkal

Śrīmad-Bhāgavatam (1–10. ének)

E tizennyolcezer versből álló monumentális alkotás, melyet „a védikus irodalom fája érett gyümölcsének” neveznek, a védikus tudás legteljesebb és leghitelesebb magyarázata.

Kötetenként 800–1200 oldal,
kötve, színes illusztrációkkal

Prabhupāda • A tökéletesség útja • Śrī Ísopaniṣad • A bölcsesség királya • Az odaadás nektárja • Az Úr Caitanya tanítása

Kiadványaink megrendelhetők webshopunkban.
A könyveket postai utánvétellel küldjük ki.

www.bolt.krisnavolgy.hu

Legyen 2 x 1%-kal boldogabb a világ!

Rendelkezz Te is
adód 2 x 1%-áról,
és adj lendületet
ételosztó
tevékenységünknek!

NAPONTA
3000 TÁL
MELEG ÉTEL A
RÁSZORULÓKNAK

Az Étel Élet.
A Te segítségével
adjuk!

Technikai szám:

0389

Magyarországi
Krisna-tudatú Hívők Közössége

Adószám:

18095575-1-41

Ételt az Életért
Közhasznú Alapítvány